

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

**ŠTAB CIVILNE ZAŠČITE ZA
ZAHODNO ŠTAJERSKO**

Številka: 842-8/2011-69-DGZR

Datum: 10.11.2011

REGIJSKI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI NA OBMOČJU ZAHODNO ŠTAJERSKE REGIJE

Verzija 3.1

	ORGAN	DATUM	PODPIS
IZDELAL	UPRAVA RS ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE IZPOSTAVA CELJE	10.11.2011	Silvester Šrjnc VODJA IZPOSTAVE
SPREJEL	POVELJNIK CIVILNE ZAŠČITE ZA ZAHODNO ŠTAJERSKO	10.11.2011	Dr. Aleš Krajnc POVELJNIK
SKRBNIK	UPRAVA RS ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE IZPOSTAVA CELJE		Boštjan Oprešnik SVETOVALEC

KAZALO

1	JEDRSKA ALI RADIOLOŠKA NESREČA.....	5
1.1	Uvod.....	5
1.2	Viri nevarnosti.....	5
1.2.1	Nuklearna elektrarna Krško (NEK).....	5
1.2.2	Sevalni objekti	6
1.2.3	Radiološki izredni dogodki.....	7
1.2.3.1	Nenadzorovani viri ionizirajočega sevanja	7
1.2.3.2	Padec satelita z radioaktivno snovjo	7
1.2.3.3	Prevoz radioaktivnih snovi	8
1.2.4	Nesreče v tujini.....	8
1.3	Verjetnost nastanka verižne nesreče	10
1.4	Šlepne ugotovitve	10
2	OBSEG NAČRTOVANJA	11
2.1	Temeljne ravni načrtovanja.....	11
2.1.1	Regijski načrt za območje Zahodno Štajerske regije	11
2.1.2	Občine na območju Zahodno Štajerske regije	12
2.1.3	Uporabniki in prevozniki virov sevanja	13
2.2	Načela zaščite, reševanja in pomoči.....	13
3	ZAMISEL IZVAJANJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI.....	14
3.1	Temeljne podmene načrta	14
3.2	Zamisel odziva in aktiviranje regijskega načrta	15
4	POTREBNE SILE, SREDSTVA TER RAZPOLOŽLJIVI VIRI.....	18
4.1	Organi in organizacije, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz regijske pristojnosti	18
4.1.1	Državni organi v regiji	18
4.1.2	Javne službe regijskega pomena.....	18
4.1.3	Sile za zaščito, reševanje in pomoč.....	18
4.1.3.1	Regijski organi vodenja CZ.....	18
4.1.3.2	Enote in službe CZ	18
4.1.3.3	Regijske komisije.....	18
4.1.3.4	Gasilske enote, društva, podjetja in organizacije	19
4.2	Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta	20
4.3	Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta	21
5	ORGANIZACIJA IN IZVEDBA OPAZOVANJA, OBVEŠČANJA IN ALARMIRANJA.....	22
5.1	Začetno obveščanje o jedrski ali radiološki nesreči	22
5.2	Obveščanje o jedrski ali radiološki nesreči v NEK	22
5.3	Obveščanje splošne javnosti o jedrski ali radiološki nesreči	24
5.4	Obveščanje in alarmiranje prebivalcev na ogroženem območju	24
5.4.1	Obveščanje in alarmiranje prebivalcev ZŠR ob jedrski nesreči v NEK	25
5.4.2	Obveščanje in alarmiranje ogroženih prebivalcev ob drugih jedrskih ali radioloških nesrečah.....	25
6	AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV ZA ZAŠČITO, REŠEVANJA IN POMOČ	26
6.1	Aktiviranje regijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč	26
6.1.1	Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb ob nesreči v NEK.....	26
6.1.2	Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb ob drugih jedrskih ali radioloških nesrečah.....	27
6.2	Aktiviranje sil za zaščito, reševanje in pomoč	27
6.3	Aktiviranje sredstev pomoči	28
7	UPRAVLJANJE IN VODENJE	29
7.1	Organi in njihove naloge.....	29
7.1.1	Izpostava Uprave RS za zaščito in reševanje Celje	29
7.1.2	Poveljnik CZ za Zahodno Štajersko.....	29
7.1.3	Štab Civilne zaščite za Zahodno Štajersko.....	29
7.1.4	Slovenska vojska.....	29

7.1.5	Policijska uprava Celje (PU)	30
7.1.6	Centri za socialno delo	30
7.1.7	Občine v Zahodno Štajerski regiji	30
7.1.8	Nevladne in druge organizacije	31
7.1.9	Javne službe, zavodi in gospodarske družbe	31
7.2	Operativno vodenje	31
7.2.1	Operativno vodenje ob jedrski nesreči v NEK	31
7.2.2	Operativno vodenje ob drugih jedrskih ali radiološki nesrečah	32
7.3	Organizacija zvez	32
7.3.1	Uporaba mobilnih repetitorskih postaj ZARE	33
7.3.2	Podsistem osebne klica	34
7.3.3	Medresorsni komunikacijski sistem med izrednim dogodkom (MKSID)	34
8	MONITORING RADIOAKTIVNOSTI	35
8.1	Mobilne enote	35
9	ZAŠČITNI UKREPI TER NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	36
9.1	Zaščitni ukrepi	36
9.1.1	Vrste zaščitnih ukrepov	36
9.1.1.1	Takojšnji zaščitni ukrepi	36
9.1.1.2	Prehrambeni zaščitni ukrepi	38
9.1.1.3	Dolgoročni zaščitni ukrepi	39
9.1.2	Radiološka zaščita intervencijskega in drugega osebja	39
9.1.3	Izvajanje zaščitnih ukrepov ob izrednem dogodku v NEK	40
9.1.3.1	Območje dolgoročnih zaščitnih ukrepov (ODU)	40
9.1.3.2	Območje splošne pripravljenosti (celotno območje regije)	41
9.1.4	Zaščitni ukrepi ob jedrski nesreči v tujini	41
9.1.5	Zaščitni ukrepi ob drugih jedrskih ali radioloških nesrečah	41
9.2	Naloge zaščite, reševanja in pomoči	42
9.2.1	Prva pomoč in nujna medicinska pomoč	42
9.2.2	Prva veterinarska pomoč	42
9.2.3	Gašenje in reševanje ob požarih	43
9.2.4	Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje	43
9.3	Preklic izvajanja zaščitnih ukrepov in razglasitev prenehanja nevarnosti ...	43
10	OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	44
11	RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	46
11.1	Pomen pojmov	46
11.2	Okrajšave	48
12	SEZNAM PRILOG, SOP-ov IN DODATKOV K NAČRTU	50
12.1	Skupne in posebne priloge ter SOP-i	50
12.2	Skupni in posebni dodatki	52

KAZALO SLIK

Slika 1:	Lokacija Nuklearne elektrarne Krško	6
Slika 2:	Jedrske elektrarne v Evropi	9
Slika 3:	Zamisel odziva ob jedrski ali radiološki nesreči	16
Slika 4:	Organi, organizacije in sile	20
Slika 5:	Obveščanje pristojnih organov ob razglasitvi 0. in 1. stopnje nevarnosti v NEK.....	22
Slika 6:	Obveščanje pristojnih organov ob razglasitvi 2. in 3. stopnje nevarnosti v NEK.....	23
Slika 7:	Obveščanje pristojnih organov ob drugih izrednih dogodkih v RS	23
Slika 8:	Obveščanje pristojnih organov ob izrednih dogodkih v tujini	23
Slika 9:	Aktiviranje ob jedrski ali radiološki nesreči v NEK na regijski ravni	27
Slika 10:	Sile ZRP v regiji.....	28
Slika 11:	Pregled temeljnih nalog poveljnika in štaba CZ	32
Slika 12:	Repetitorske postaje sistema ZARE	34
Slika 13:	Sektorji izvajanja zaščitnih ukrepov za OPU, OTU in ODU	40
Slika 14:	Osebna in vzajemna zaščita.....	44

1 JEDRSKA ALI RADIOLOŠKA NESREČA

1.1 Uvod

Regijski načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči, verzija 3.0, je nadgradnja Regijskega načrta zaščite in reševanja ob jedrski nesreči, verzija 2.0, ki ga je Izpostava Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje Celje, pripravila leta 2005 ter je podrobno razčlenjen Državni načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči, verzija 3.0, številka 84300-4/2010/3, z dne 22.7.2010 za območje Zahodno Štajerske regije.

Regijski načrt verzija 3.0 je dopolnjena z radiološkimi nesrečami, v njem pa so upoštevani tudi zaključki iz državne vaje »NEK 2008«.

Ta načrt obravnava poleg nesreče v Nuklearni elektrarni Krško (NEK) tudi jedrske ali radiološke nesreče v tujini z močnim vplivom na RS in druge radiološke nesreče z viri ionizirajočega sevanja.

Načrt je izdelan na podlagi ocene ogroženosti¹ in v skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, številka 51/06 – UPB 1 in 97/10 – ZVNDN–B), Zakonom o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Uradni list RS, številka 102/04 – UPB2, 60/11 in 74/15), Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, številka 24/12 in 78/16) ter drugimi predpisi.

Pri izdelavi načrta so bile upoštevane zahteve Mednarodne agencije za atomsko energijo (MAAE), predvsem dokument Pripravljenost in odziv na jedrsko ali radiološko nesrečo številka GS-R-2.

Ta načrt ne zajema pripravljenosti na teroristične napade z uporabo radiološkega orožja, ker to ureja Regijski načrt zaščite in reševanja ob uporabi orožij ali sredstev za množično uničevanje v teroristične namene oziroma terorističnem napadu s klasičnimi sredstvi, verzija 1.0.

V tem načrtu se splošne vsebine in opredelitve navedene v poglavjih državnega načrta ne ponavljajo, saj celoto načrta ob teh nesrečah predstavlja državni načrt in vsi podrobnejše razčlenjeni načrti na nižjih ravneh načrtovanja.

1.2 Viri nevarnosti

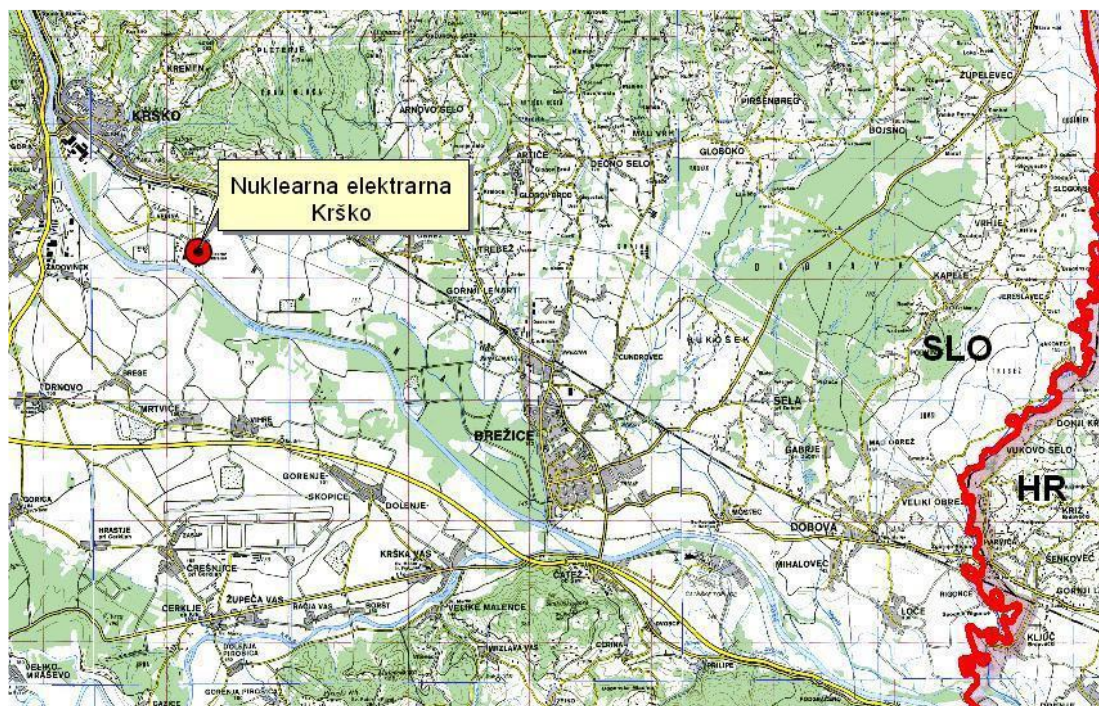
1.2.1 Nuklearna elektrarna Krško (NEK)

NEK je na levem bregu reke Save in je 3 km oddaljena od Krškega. Od nadzornih točk vstopa evakuiranih oseb iz Posavja je oddaljenost naslednja:

- od nadzorne točke Ribiški dom Hotemež v občini Radeče 30 km,
- od nadzorne točke Železniška postaja Podčetrtek – Toplice v občini Podčetrtek 37 km.

Oddaljenost NEK od mesta Celje je 60 km.

¹ Ocena ogroženosti ob jedrski ali radiološki nesreči v Zahodno Štajerski regiji, oktober 2013 in julij 2017

Slika 1: Lokacija Nuklearne elektrarne Krško

Območje Zahodno Štajerske regije je od NEK oddaljeno 25 in več km, razen občine, ki so prikazane v tabeli.

Občina	Število prebivalcev	Krajevna skupnost
Bistrica ob Sotli	1400	vse
Dobje	1000	vse
Kozje	3200	vse
Laško	2400	Jurklošter, Vrh nad Laškim, Šentrupert
Podčetrtek	1600	Virštanj, Olimje, Polje ob Sotli
Šentjur	1600	Planina pri Sevnici
Skupaj	11200	

Za preprečevanje jedrskih nesreč in za zmanjšanje njihovih posledic so v elektrarni vgrajeni varovalni in varnostni sistemi ter naprave, katerih skupna naloga je preprečevanje nenadzorovanega uhajanja radioaktivnih snovi v okolico elektrarne.

Ob jedrski nesreči v NEK je stopnja ogroženosti največja v bližnjem območju (to je od nekaj km do 10 km), v večji oddaljenosti pa je odvisna od vremenskih razmer. Glede na število in zanesljivost varnostnih sistemov v jedrski elektrarni je verjetnost nastanka nesreče, ki bi pomenila nevarnost za prebivalstvo, izredno majhna.

Na možnost nastanka jedrske nesreče v NEK lahko vplivajo tudi naravne in druge nesreče (npr. potres, poplave, orkanski veter, nesreča zrakoplova, ipd.).

1.2.2 Sevalni objekti

V sevalnih objektih se radioaktivni viri uporabljajo v industrijske, raziskovalne in zdravstvene namene.

V industriji se radioaktivni viri uporabljajo za različne namene in sicer stacionarno na določenem mestu (npr. za sterilizacijo, merjenje debeline pločevine, nivojev v posodah itd.) ali pa so viri premični za delo na terenu (npr. industrijska radiografija, merjenje vlažnosti in

gostote materialov pri gradnji cest itd.). V medicini se radioaktivni viri uporabljajo za diagnostiko in terapijo (obsevanja).

Vzrok nesreče z radioaktivnimi snovmi oziroma viri² je lahko izključno človeška napaka, ker so radioaktivni viri pasivne naprave, tako da ne more priti do odpovedi delovanja. Vzroke lahko delimo na:

- nepravilno uporabo, hrambo ali izgubo radioaktivnega vira zaradi malomarnosti, nevednosti, neznanja ali neupoštevanja predpisov varstva pred sevanji,
- konstrukcijsko napako pri vgradnji vira (slaba izdelava ščita, neustrezno izdelano orodje za rokovanje z virom) ter
- zlorabo (kraja, sabotaža).

Nesreče z radioaktivnimi viri praviloma povzročijo onesnaženje z enim samim radionuklidom, ki prizadene predvsem delovno osebje oziroma lahko nepravilno ravnanje z radioaktivnim virom povzroči obsevanost osebja ter tudi prebivalstva, ki presega predpisane mejne vrednosti.

1.2.3 Radiološki izredni dogodki

Ta oddelek zajema izredne dogodke, ki se lahko zgodijo kjerkoli.

1.2.3.1 Nenadzorovani viri ionizirajočega sevanja

Do nesreče lahko pride z nenadzorovanimi visoko radioaktivnimi viri, ki so lahko tudi življenjsko nevarni, če so nezaščiteni oziroma je zaščita poškodovana. Viri so lahko:

- izgubljeni: lastnik pogreša vir,
- najdeni: naključna oseba najde vir, pri čemer je težava, ker običajno najditelj ne ve, da gre za radioaktivni vir,
- ukradeni: ponovno možnost, da tat ne ve, da gre za radioaktivni vir in
- poškodovani v požaru: požar na lokaciji vira (možnost za poškodbo zaščite vira zaradi ognja je majhna; običajna respiratorna in druga zaščita gasilcev je zadostna).

V skupino nenadzorovanih virov sodi tudi obsevanje in kontaminacija iz neznanega razloga z radioaktivnimi viri, to je kontaminacija prebivalstva ali javnih površin oziroma prostorov. Vzrok je lahko najdeni ali ukradeni vir ali radioaktivna snov, ki jo prebivalstvo poseduje nevede za nevarnost. Takšne dogodke lahko odkrijejo zdravniki na podlagi simptomov zaradi prekomernega obseva. Tovrstna simptomatika običajno ni dovolj hitro prepoznana, ker so primeri redki.

Posedovanje oziroma rokovanje z nezaščitenimi visoko radioaktivnimi viri lahko povzroči trajne poškodbe zaradi zunanjega obsevanja, zaradi notranjega obsevanja v primeru zaužitja (ingestije) in vdihavanja (inhalacije) in v določenih primerih tudi življenjsko ogroženost.

1.2.3.2 Padec satelita z radioaktivno snovjo

Na območje RS in Zahodno Štajerske regije bi lahko padel satelit z jedrskim reaktorjem ali satelit, ki ima na krovu radioaktivni material. Razlikujemo dve vrsti virov sevanja na satelitu:

- vir visoke aktivnosti alfa in
- jedrski reaktor.

² Radioaktivni vir je določena količina radioaktivne snovi, namenjena uporabi kot vir ionizirajočega sevanja.

V prvem primeru gre za možno onesnaženje z močno toksičnim sevalcem alfa (npr. izotopi plutonija). V drugem primeru pomeni padec satelita onesnaženje s cepitvenimi produkti. Območja onesnaženja so trakaste oblike s širino nekaj 10 km in dolžino nekaj 100 km.

Nevarno je predvsem vdihavanje delcev, ki v posamezniku lahko povzročijo visoke doze notranjega obsevanja. Največja nevarnost za posameznika, ki je sicer zelo malo verjetna, je najdba visoko radioaktivnih ostankov satelita, ki lahko povzročijo resne poškodbe in tudi smrt.

1.2.3.3 Prevoz radioaktivnih snovi

Zaradi posebnih varnostnih ukrepov je verjetnost nesreče pri prevozu radioaktivnih snovi zelo majhna, če pa se zgodi, je njen vpliv prostorsko omejen.

1.2.4 Nesreče v tujini

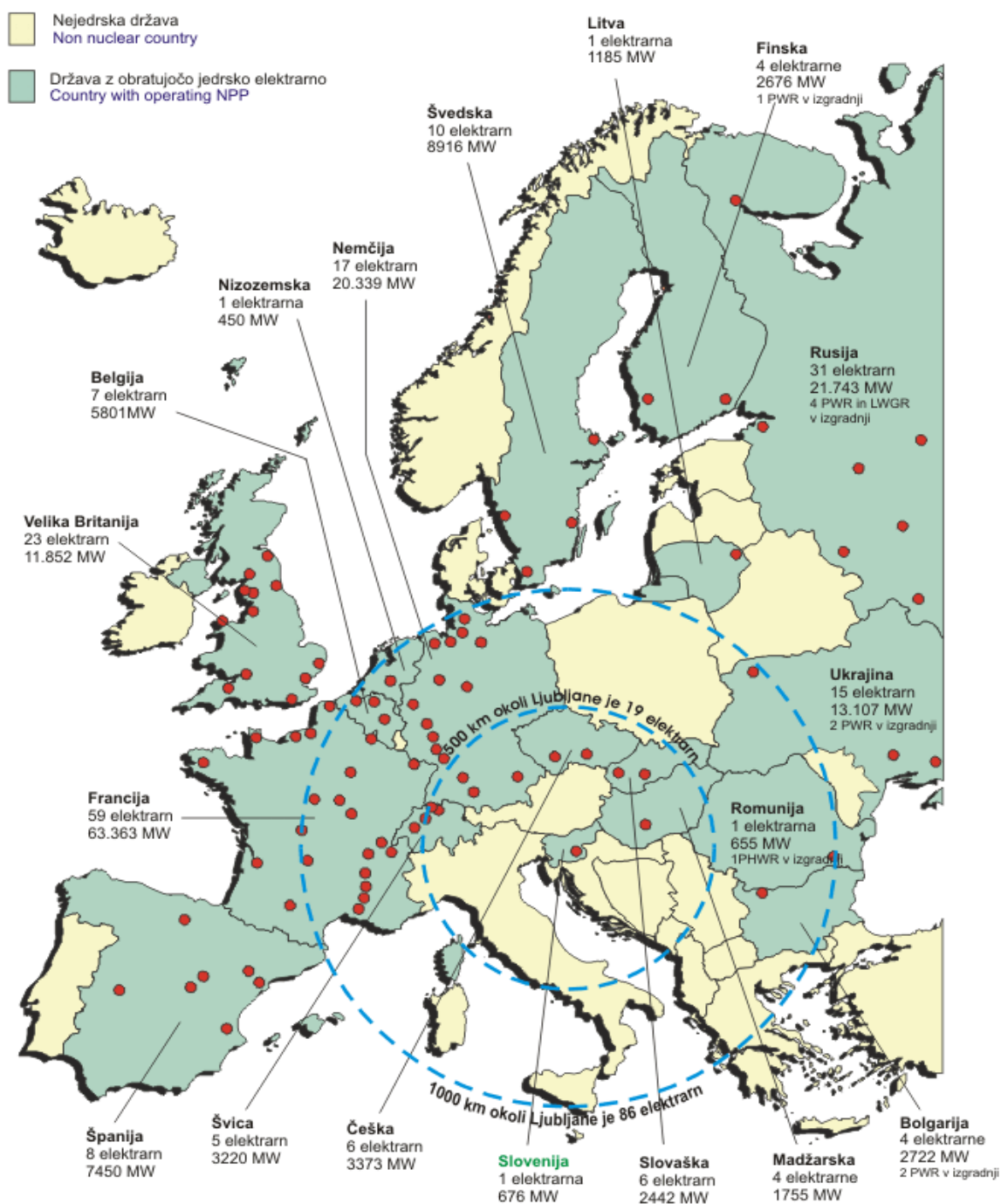
Potrebno je načrtovati zaščitne ukrepe tudi za primer izrednega dogodka v jedrskih elektrarnah v tujini.

V svetu deluje okoli 440 jedrskih elektrarn. Na območju 1000 km okoli Ljubljane deluje 86 jedrskih elektrarn, od tega jih je 19 v 500-kilometrskem pasu. Sloveniji najbližje so elektrarne na Madžarskem, Slovaškem, Češkem in v Nemčiji (Slika 2).

Ob jedrskih nesrečah v oddaljenih jedrskih objektih lahko ob neugodnih vremenskih razmerah pričakujemo onesnaženje na vsem ozemlju RS. Do izrazitejšega onesnaženja lahko pride le v krajih, kjer bi med prehodom radioaktivnega oblaka čez naše ozemlje deževalo.

Jedrske elektrarne v Evropi

Copyright © ICJT 2006
www.icjt.org

Stanje avgusta 2006 po podatkih Mednarodne agencije za atomsko energijo.
Status as of August 2006 as reported to IAEA.

Na eni označeni lokaciji je lahko tudi več reaktorjev.
Each indicated location can represent several reactors.

Slika 2: Jedrske elektrarne v Evropi

1.3 Verjetnost nastanka verižne nesreče

Ob jedrski ali radiološki nesreči ni pričakovati nastanka verižne nesreče, dodatne posledice pa so lahko:

- požar v naravnem okolju in objektih (npr. padec satelita),
- ogrožanje prometne varnosti,
- izpad telekomunikacijskih povezav,
- sociološke in psihološke posledice na prebivalstvo in
- energetska kriza zaradi izpada proizvodnje električne energije za primer nesreče v NEK.

1.4 Sklepne ugotovitve

A. Zahodno Štajersko regijo lahko prizadenejo jedrske ali radiološke nesreče:

- v NEK,
- s stacionarnimi in premičnimi radioaktivnimi viri,
- pri prevozu radioaktivnih snovi,
- zaradi padca satelita z reaktorjem ali satelita, ki ima na krovu radioaktivne snovi in
- v tujini s posledicami na območju RS.

B. Jedrska nesreča širše razsežnosti (z vplivom na prebivalce in okolje) v NEK je zelo malo verjetna, saj ima elektrarna vgrajeno visoko stopnjo pasivne in aktivne varnosti.

C. Ob morebitni jedrski nesreči širše razsežnosti v NEK bi bile prizadete občine, regije, država in tudi druge države.

D. Na možnost nastanka jedrske nesreče v NEK lahko vplivajo tudi naravne in druge nesreče (npr. potres, poplave, orkanski veter, nesreča zrakoplova, ipd.).

E. Jedrska nesreča v jedrskem objektu v tujini lahko prizadene tudi RS.

F. Radiološke nesreče so tudi malo verjetne, vendar so lahko z resnimi posledicami za posameznike.

2 OBSEG NAČRTOVANJA

2.1 Temeljne ravni načrtovanja

Temeljni načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči je **državni načrt**, verzija 3.0, številka 84300-4/2010/3, z dne 22. 7. 2010. Vsi načrti na nižjem nivoju načrtovanja morajo biti usklajeni z temeljnim načrtom in načrti na višjem nivoju načrtovanja (regijski z državnim, občinski z državnim in regijskim, itd). Sestavni del načrtov so priloge in dodatki.

Obveznost izdelave načrta oziroma dela načrta zaščite in reševanja ob jedrski nesreči v NEK posameznega nosilca načrtovanja je opredeljena glede na državno oceno ogroženosti ob jedrski ali radiološki nesreči v republiki Sloveniji, verzija 2.0 (številka 8421-16/2017-3 z dne 3.7.2017) v povezavi z razpredelnico 1 in končne uvrstitve nosilca načrtovanja v določen razred ogroženosti. Obveznosti nosilcev načrtovanja iz razpredelnice 1 predstavljajo minimalne zahteve. Vsak nosilec načrtovanja se lahko odloči tudi za večji obseg načrtovanja.

Razpredelnica 1: Obveznosti nosilcev načrtovanja ob jedrski nesreči v NEK

Razred ogroženosti	Stopnja ogroženosti nosilca načrtovanja	Obveznosti nosilcev načrtovanja
1	Majhna	Ni potrebno izdelati načrta zaščite in reševanja, dela načrta oziroma dokumentov za izvajanje določenih zaščitnih ukrepov ter določenih nalog ZRP
2	Srednja	Potrebno je izdelati dele načrta zaščite in reševanja (obveščanje in alarmiranje, izvajanje dolgoročnih zaščitnih ukrepov ob jedrski nesreči v NEK). Izjema so občine, ki sprejemajo evakuirane prebivalce iz Posavja (glej točko 2.1.2).
3	Velika	Potrebno je izdelati dele načrta zaščite in reševanja (obveščanje in alarmiranje, izvajanje dolgoročnih zaščitnih ukrepov ob jedrski nesreči v NEK).
4	Zelo velika 1	Potrebno je izdelati načrt zaščite in reševanja v celoti
5	Zelo velika 2	Potrebno je izdelati načrt zaščite in reševanja v celoti

2.1.1 Regijski načrt za območje Zahodno Štajerske regije

Z regijskim načrtom se načrtujejo in konkretno opredeljujejo vsa poglavja temeljnega načrta, predvsem pa:

- izvajanje dolgoročnih zaščitnih ukrepov in zaščitnih ukrepov na območju splošne pripravljenosti ob jedrski nesreči v NEK in ukrepov ob drugih izrednih dogodkih;
- sprejem in namestitve evakuiranih prebivalcev iz Posavja ob jedrski nesreči v NEK (upoštevanje temeljnih kriterijev za namestitve prebivalcev opredeljenih v dodatku D-208, z predvideno oskrbo evakuiranih za najmanj 7 dni s predvidevanjem in zagotavljanjem oskrbe evakuiranih prebivalcev tudi iz državnih blagovnih rezerv);
- izvajanje dekontaminacije ljudi in sredstev na nadzornih točkah vstopa v regijo, pri čemer se načrtuje poleg svojih zmogljivosti tudi pomoč s širšega območja države. Predvideni nadzorni točki vstopa v Zahodno Štajersko regijo sta v občini Radeče – Ribiški dom Hotemež in v občini Podčetrtek – Železniška postaja Podčetrtek – Toplice;
- za sprejem evakuiranih prebivalcev iz Posavja se ustanovi informacijski center v katerem delujejo policija, socialna služba, poizvedovalna služba RK, psihologi, duhovniki in drugi;

- sprejem evakuiranih oseb iz Posavja v Mestni občini Celje, Dobrna, Laško, Luče, Mozirje, Polzela, Prebold, Rogaška Slatina, Rogatec, Slovenske Konjice, Šmarje pri Jelšah, Šmartno ob Paki, Šoštanj, Tabor, Mestni občini Velenje, Vojnik, Vranksko, Zreče in Žalec.

D-208	Usmeritve za začasno namestitvev, standard namestitve in oskrba evakuiranih
P-080/3	Evidenčni list o vzdrževanju načrta ZIR ob jedrski ali radiološki nesreči

2.1.2 Občine na območju Zahodno Štajerske regije

Občine na območju Zahodno Štajerske regije, ki na svojem območju sprejemajo evakuirane prebivalce iz območja Posavja, izdelajo vse dele načrta zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči. Te občine so: Mestna občina Celje, Dobrna, Laško, Luče, Mozirje, Polzela, Prebold, Rogaška Slatina, Rogatec, Slovenske Konjice, Šmarje pri Jelšah, Šmartno ob Paki, Šoštanj, Tabor, Mestna občina Velenje, Vojnik, Vranksko, Zreče in Žalec.

Pri tem se morajo upoštevati temeljni kriteriji za namestitev prebivalcev opredeljenih v dodatku D-208, z predvideno oskrbo evakuiranih za najmanj 7 dni ter s predvidevanjem in zagotavljanjem oskrbe evakuiranih prebivalcev tudi iz državnih blagovnih rezerv.

Razpredelnica 2: Uvrščenost občin ZŠR v razrede ogroženosti

Regija	Občina	Razred ogroženosti
ZAHODNOŠTAJERSKA	Bistrica ob Sotli	3
(33 občin)	Braslovče	2
	Celje	2
	Dobje	3
	Dobrna	2
	Gornji Grad	2
	Kozje	3
	Laško	3
	Ljubno	2
	Luče	2
	Mozirje	2
	Nazarje	2
	Podčetrtek	3
	Polzela	2
	Prebold	2
	Radeče	2
	Rečica ob Savinji	2
	Rogaška Slatina	2
	Rogatec	2
	Slovenske Konjice	2
	Solčava	2
	Šentjur	2
	Šmarje pri Jelšah	2

Regija	Občina	Razred ogroženosti
	Šmartno ob Paki	3
	Šoštanj	2
	Štore	2
	Tabor	2
	Velenje	2
	Vitanje	2
	Vojnik	2
	Vransko	2
	Zreče	2
	Žalec	2

D-208	Usmeritve za začasno namestitvev, standard namestitve in oskrba evakuiranih
P-20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P-21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitve zasilnih prebivališč
P-22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano

Občine na območju Zahodno Štajerske regije, ki na svojem območju ne sprejemajo evakuiranih prebivalcev iz območja Posavja izdelajo samo dele načrta zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči (obveščanje in alarmiranje, izvajanje dolgoročnih zaščitnih ukrepov ob jedrski nesreči v NEK in nalog ZIR ter zaščitne ukrepe in naloge zaščite in reševanja (ZIR) ob drugih izrednih dogodkih). Te občine so: Bistrica ob Sotli, Braslovče, Dobje, Gornji Grad, Kozje, Ljubno ob Savinji, Nazarje, Podčetrtek, Rečica ob Savinji, Radeče, Solčava, Šentjur, Štore, Vitanje.

D-014	Načrt sprejema in namestitve ogroženih oseb iz Posavske regije
-------	--

2.1.3 Uporabniki in prevozniki virov sevanja

Uporabniki virov sevanja morajo v skladu z Zakonom o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti za pridobitev dovoljenja za uporabo vira poleg ostale dokumentacije predložiti tudi dokument o ravnanju ob izrednih dogodkih (obveščanje in ukrepanje ob nesreči).

Prevozniki radioaktivnih snovi morajo v skladu z Zakonom o prevozu nevarnega blaga (Uradni list RS, številka 33/06 - UPB1, 41/09, 97/10 in 56/15) zagotoviti navodila za ukrepanje tako, da jih ima voznik med prevozom pri sebi v pisni obliki. Navodila mora priskrbeti pošiljatelj.

2.2 Načela zaščite, reševanja in pomoči

Zaščita, reševanje in pomoč se ob jedrski nesreči organizira v skladu z načeli, ki jih določa Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Ob jedrski nesreči se upoštevajo predvsem načela pravice do varstva in pomoči, načelo javnosti, preventive, odgovornosti in postopnosti pri uporabi sil za zaščito, reševanje in pomoč.

3 ZAMISEL IZVAJANJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

3.1 Temeljne podmene načrta

A. Regijski načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči je izdelan za nesrečo, pri kateri lahko pride do večjega izpusta radioaktivnih snovi v okolje ali obsevanja ljudi, in sicer za:

- jedrsko nesrečo v NEK,
- radiološko nesrečo in
- nesrečo v tujini.

B. ReCO Celje je osrednja kontaktna točka za sprejem začetnih obvestil o izrednih dogodkih na območju Zahodno Štajerske regije.

C. Regijski načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči temelji na vnaprej določenih intervencijskih in drugih nivojih³:

- **intervencijski nivoji** so izogibne doze⁴, pri katerih začnemo izvajati zaščitne ukrepe za prebivalstvo,
- **akcijski nivoji** so nivoji onesnaženja hrane, pri katerih začnemo uvajati kontrolo nad prehrano,
- **operativni intervencijski nivoji** so neposredno merljivi nivoji, pri katerih začnemo uvajati zaščitne ukrepe za prebivalstvo, izvedeni so iz intervencijskih oziroma akcijskih nivojev.

D. Za jedrsko nesrečo v NEK je Regijski načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči podrobneje razčlenjen državni načrt v tistih delih in obsegu kjer državni načrt opredeljuje aktivnosti v Zahodno Štajerski regiji in temelji na razglašeni stopnji nevarnosti izrednega dogodka v NEK;

- **stopnja 0 - nenormalni dogodek** (*unusual event*) se razglasi ob nastanku dogodkov, ki bi lahko ob nepravilnem ukrepanju ali razvoju stanja, ki ga osebje v izmeni jedrske elektrarne ne bi imelo več pod nadzorom, vplivali na varnost elektrarne in bi vodili v višjo stopnjo nevarnosti;
- **stopnja 1 - začetna nevarnost** (*alert*) se razglasi pri nastanku ali razvoju dogodkov, ki imajo ali bi lahko imeli za posledico zmanjšanje varnosti v jedrski elektrarni. Možen je manjši izpust radioaktivnih snovi, ni pa pričakovati večjega tveganja za okolje;
- **stopnja 2 - objektna nevarnost** (*site emergency*) se razglasi pri nastanku ali razvoju dogodkov, ki imajo ali bi lahko imeli za posledico večjo odpoved varnostnih funkcij elektrarne in posledično ogroženost osebja jedrske elektrarne in okoliškega prebivalstva. Obstaja možnost ali pa je že prišlo do izpusta radioaktivnih snovi v takem obsegu, ki zahteva zaščitne ukrepe v jedrski elektrarni, vključno z evakuacijo območja jedrske elektrarne in območja, ki je pod neposrednim nadzorom jedrske elektrarne;
- **stopnja 3 - splošna nevarnost** (*general emergency*) se razglasi, ko grozi oziroma je prišlo do poškodbe ali taljenja sredice z možnostjo poškodovanja zadrževalnega hrama. Obstaja možnost ali pa je prišlo do izpusta radioaktivnih snovi v okolje v tolikšnem obsegu, ki zahteva zaščitne ukrepe na območju izven jedrske elektrarne.

³ Uredba o mejnih dozah, radioaktivni kontaminaciji in intervencijskih nivojih, Uradni list RS, številka 49/04

⁴ Izogibna doza je ocenjena vrednost razlike med dozo, ki je posledica izrednega dogodka brez izvajanja zaščitnih ukrepov, in dozo zaradi izrednega dogodka ob izvajanju zaščitnih ukrepov.

E. Regijski načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči za jedrsko nesrečo v NEK temelji tudi na vnaprej določenih območjih načrtovanja zaščitnih ukrepov:

- **območje preventivnih zaščitnih ukrepov (OPU)** je območje s polmerom 3 km okrog NEK. Znotraj tega območja se takoj ob razglasitvi splošne nevarnosti preventivno evakuira prebivalstvo, če je možno;
- **območje takojšnjih zaščitnih ukrepov (OTU)** je območje s polmerom 10 km okrog NEK. Zaščitni ukrepi na tem območju se izvajajo na podlagi razvoja nesreče in meritev;
- **območje dolgoročnih zaščitnih ukrepov (ODU)** je območje s polmerom 25 km okrog NEK. Zaščitni ukrepi se izvajajo na podlagi meritev;
- **območje splošne pripravljenosti je celotno območje RS.** Zaščitni ukrepi se izvajajo na podlagi meritev.

V območja OPU, OTU in ODU so vključena naselja v celoti, tudi če segajo izven namišljenega kroga, v katerega središču je NEK.

F. Prebivalci na ogroženem območju se pravočasno in objektivno obveščajo o razsežnostih nesreče, njenih posledicah, o ukrepanju za zmanjševanje in odpravo posledic ter o ravnanju ob nesreči.

D-01	Kriteriji za ukrepanje ob jedrski ali radiacijski nesreči
------	---

3.2 Zamisel odziva in aktiviranja regijskega načrta

Zamisel odziva na nivoju regije ob jedrski nesreči v NEK temelji na klasifikaciji stopnje nevarnosti s katero CORS obvesti ReCO. Za ostale izredne dogodke po tem načrtu zamisel odziva temelji na podlagi posveta z poveljnikom CZ RS. Slika 3 prikazuje odziv regijskega načrta ob jedrski ali radiološki nesreči, v tabeli, ki sledi sliki, pa so pojasnila slike.

Regijski načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči se lahko v skladu z načelom postopnosti aktivira v celoti ali delno. Regijski načrt se aktivira v celoti:

- ob razglašeni objektni ali splošni nevarnosti v NEK (stopnji 2 ali 3). Istočasno se v regiji vzpostavi informacijski center ali
- ob drugih izrednih dogodkih po posvetu z poveljnikom CZ RS.

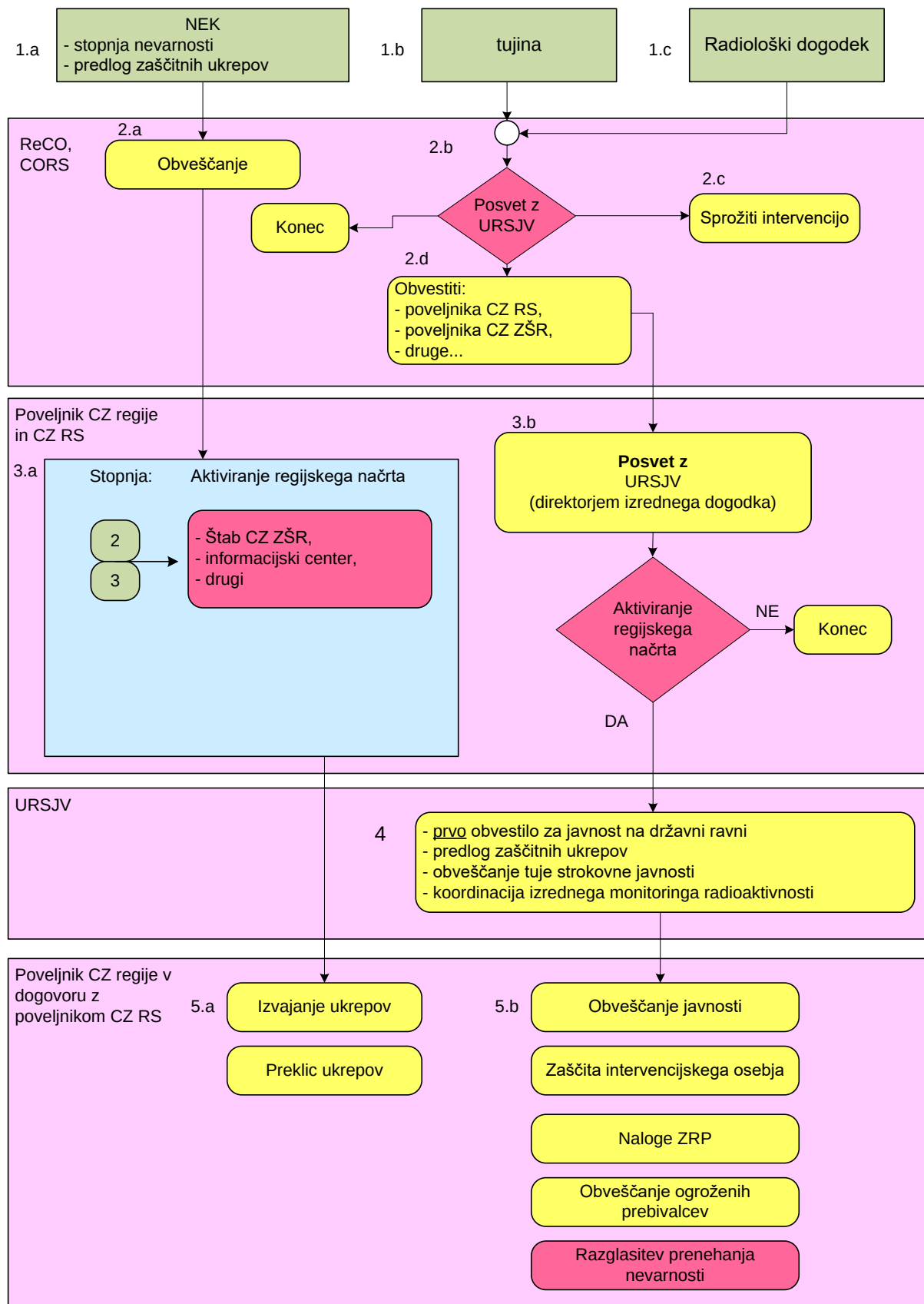
Občinski deli načrtov zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči se aktivirajo ob razglašeni objektni nevarnosti v NEK (stopnja 2), v občinah: Mestna občina Celje, Dobrna, Laško, Luče, Mozirje, Polzela, Prebold, Rogaška Slatina, Rogatec, Slovenske Konjice, Šmarje pri Jelšah, Šmartno ob Paki, Šoštanj, Tabor, Mestna občina Velenje, Vojnik, Vransko, Zreče in Žalec, ki sprejemajo evakuirane prebivalce.

Ob razglašeni splošni nevarnosti v NEK (stopnja 3) se aktivirajo v vseh občinah deli načrtov zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči.

Za radiološke nesreče se v regijskem in občinskih načrtih smiselno uporabijo razdelani ukrepi in naloge zaščite in reševanja za primer jedrske nesreče v NEK.

Odločitev o aktiviranju regijskega načrta zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči sprejme poveljnik CZ ZŠ s sklepom.

D-19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
------	---

Slika 3: Zamisel odziva ob jedrski ali radiološki nesreči

	Aktivnost
1	- Začetno obvestilo, ki ga prejme ReCO, pomeni prvi korak odziva.
1.a	- CORS pošlje obvestilo v ReCO na posebnem obrazcu, ki vsebuje tudi razglašeno stopnjo nevarnosti in predlog zaščitnih ukrepov.
1.b	- TRIGA in CSRAO obvestita CORS in ReCO. - Obvestilo o jedrski nesreči v tujini (MAAE, EU ali država, v kateri se je nesreča zgodila) prejme ReCO od CORS (glej 5.2).
1.c	- ReCO prejmejo obvestilo o radiološkem dogodku od CORS ali imetnika radioaktivnega vira, policije, občana, idr. (glej 5.2).
2.a	- Obveščanje in aktiviranje se izvaja glede na razglašeno stopnjo nevarnosti.
2.b	- ReCO obvešča CORS, ki se posvetuje z URSJV glede takojšnje intervencije oziroma nadaljnjega obveščanja (glej 5.3) ali prekinitve aktivnosti.
2.c	- ReCO takoj sproži intervencijo: - zavarovanje območja ob radiološkem dogodku v (policija ali gasilci) in - po potrebi ekipo nujne medicinske pomoči (ekipa NMP). - Dežurni inšpektor URSJV takoj odide na kraj dogodka in vodi intervencijo do prihoda gasilcev, ki nato prevzamejo vodenje. - ReCO preko CORS aktivira specializirano mobilno enoto (glej 8). - V primeru možne obsevanosti ljudi, se obvesti CORS (glej 6.2).
2.d	- ReCO obvešča poveljnika CZ regije in druge (glej 5.2).
3.a	Za obveščanje glej poglavje 5.1. - Aktiviranje glede na stopnje nevarnosti v NEK: - <u>stopnji 2 in 3</u> : ŠCZ ZŠ, informacijski center, in drugi (glej poglavje 6.1).
3.b	- Poveljnik CZ RS se posvetuje z URSJV (direktorjem izrednega dogodka) in se glede na situacijo ob dogodku odloči ali je potrebno aktivirati regijski ali državni načrt in v kakšnem obsegu.
4	URSJV: - pripravi prvo obvestilo za javnost na državni ravni v sodelovanju s subjektom (NEK, TRIGA, ARAO, idr.) oziroma samostojno, ko povzročitelj ni znan (glej 5.3), - predlaga zaščitne ukrepe na državni ravni (glej poglavje 9), - obvešča tujo strokovno javnost, - koordinira izredni monitoring radioaktivnosti (usmerja mobilne enote, itd., glej 8.1).
5.a	Poveljnik CZ regije v dogovoru z poveljnikom CZ RS: - zagotavlja izvajanje ukrepov in nalog (glej 7.2), - prekličeta izvajanje posameznih ukrepov in nalog (glej 9.3).
5.b	Poveljnik CZ regije zagotavlja: - zaščito intervencijskega osebja (glej 9.1.2), - obveščanje javnosti (glej 5.3), - izvajanje nalog zaščite, reševanje in pomoči (glej 9.2), - obveščanje ogroženih prebivalcev (glej 5.4), - razglasi prenehanje nevarnosti, v dogovoru z poveljnikom CZ RS.

4 POTREBNE SILE IN SREDSTVA TER RAZPOLOŽLJIVI VIRI

4.1 Organi in organizacije, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz regijske pristojnosti

4.1.1 Državni organi v regiji

- Uprava RS za zaščito in reševanje, Izpostava Celje;
- Policijska uprava Celje;
- Inšpektorat za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, Izpostava Celje;
- Centri za socialno delo;
- Upravne enote;
- UVHVVR – Območni urad Celje;
- Slovenska vojska (SV).

P-025/3-1	Seznam kontaktnih oseb UVHVVR - Območni urad Celje
P-26	Pregled centrov za socialno delo
P-29	Pregled veterinarskih organizacij

4.1.2 Javne službe regijskega pomena:

- Bolnišnice;
- Zdravstveni domovi;
- Reševalne službe NMP;
- Zavod za zdravstveno varstvo Celje;
- Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije - OE Celje.

P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
P-31	Pregled kulturne dediščine

4.1.3 Sile za zaščito, reševanje in pomoč

4.1.3.1 Regijski organi vodenja CZ:

- Poveljnik CZ regije;
- Namestnik poveljnika CZ regije;
- Štab CZ regije.

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
-----	--

4.1.3.2 Enote in službe CZ:

- Oddelek za RKB izvidovanje;
- Regijska enota za tehnično reševanje;
- Regijski logistični center;
- Regijska služba za podporo;
- Enota za popolnitev regijskega centra za obveščanje;
- Informacijski center.

P-4	Podatki o regijskih organih, službah in enotah CZ
-----	---

4.1.3.3 Regijske komisije:

- Regijska komisija za popis ter oceno poškodovanosti objektov ob naravnih in drugih nesrečah;

- Regijska komisija za ocenjevanje škode.

P-32	Regijska komisija za popis ter oceno poškodovanosti objektov ob naravnih in drugih nesrečah
P-33	Seznam članov regijske komisije za ocenjevanje škode

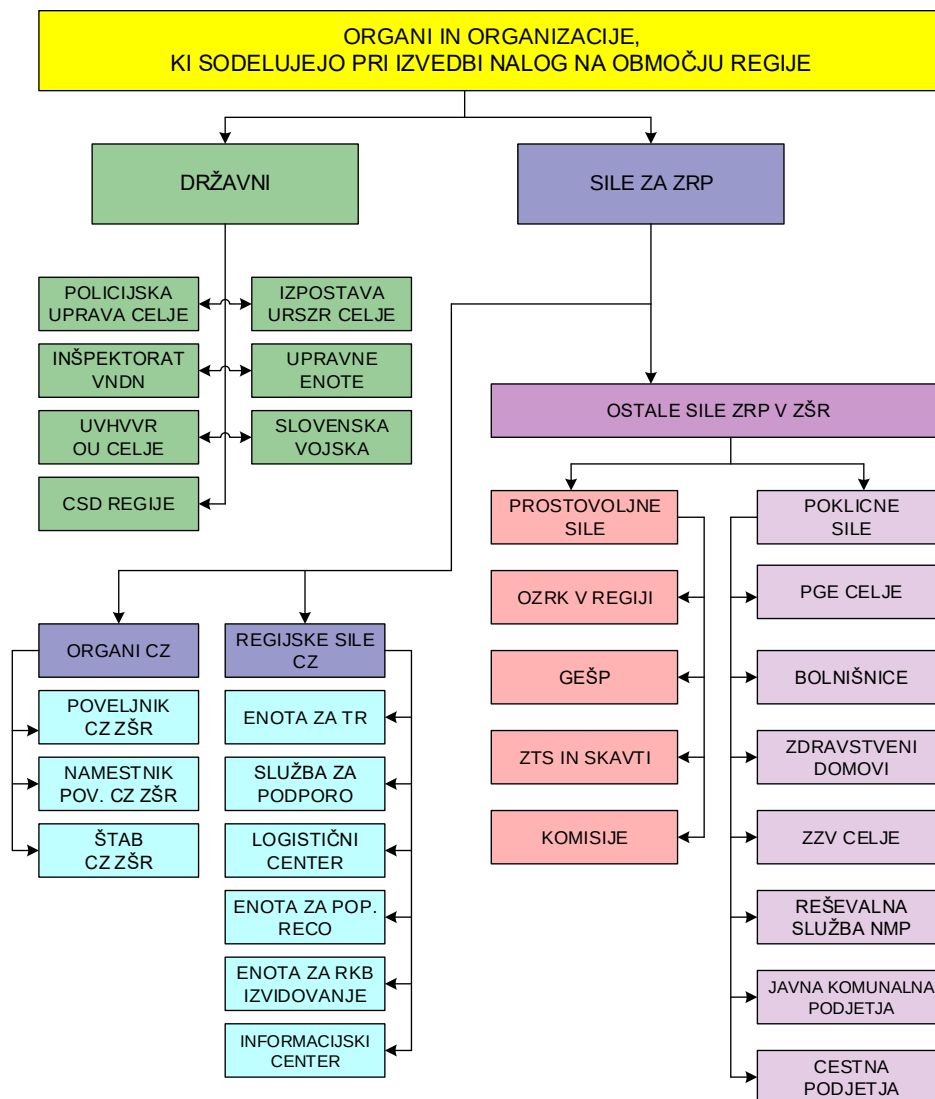
4.1.3.4 Gasilske enote, društva, podjetja in organizacije:

- Gasilske enote širšega regijskega pomena (GEŠP);
- Prostovoljna gasilska društva;
- Območna združenja rdečega križa Slovenije;
- Poklicna gasilska enota Celje;
- Javna komunalna podjetja;
- Cestna podjetja;
- Združenja tabornikov in skavtov.

P-3	Pregled regijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
P-010/1	Seznam članov ZTS, vključenih v regijsko enoto za PZP na območju ZŠR
P-010/3	Seznam članov ZSKSS, enota za postavitve začasnih bivališč
P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-12	Pregled gasilskih enot širšega pomena s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-13	Pregled avtomobilskih lestev v regiji za gašenje in reševanje iz visokih zgradb
P-14	Pregled avtomobilskih cistern v regiji za prevoz pitne vode
P-24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P-25	Pregled človekoljubnih organizacij

Ob jedrski ali radiološki nesreči se v skladu s potrebami v izvajanje vključijo tudi iz drugih regij regijske in občinske sile za zaščito, reševanje in pomoč, katere so opredeljene v regijskih in občinskih načrtih zaščite in reševanja ob nesreči (načelo postopnosti).

Za pripravljenost, opremljenost in usposobljenost enot so zadolženi njihovi ustanovitelji. Obveznosti ustanoviteljev so opredeljene v merilih za organiziranje, usposabljanje in opremljanje in v pogodbah o sofinanciranju za ukrepanje ob nesrečah.

Slika 4: Organi, organizacije in sile

4.2 Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta

Materialno-tehnična sredstva se načrtujejo za:

- zaščitno-reševalno opremo in orodje (sredstva za osebno in skupinsko zaščito, sredstva za RKB dekontaminacijo, sredstva za nastanitev prebivalcev, oprema vozila ter tehnična in druga sredstva, ki jih potrebujejo strokovnjaki, reševalne enote, službe in reševalci) in
- materialna sredstva iz državnih rezerv.

Za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči se uporabijo obstoječa sredstva, ki se zagotavljajo na podlagi predpisanih meril za organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč. O pripravljenosti in aktiviranju sredstev iz popisa (SP) za potrebe regijskih enot in služb CZ ter drugih sil ZRP na območju regije, odloča poveljnik CZ regije, o pripravljenosti in aktiviranju sredstev iz popisa iz drugih regij ali državnih rezerv pa odloča na predlog poveljnika CZ regije poveljnik CZ RS.

Glavni materialni viri zaščite, reševanja in pomoči so razpoložljiva sredstva za zaščito, reševanje in pomoč, namenske zaloge materialnih sredstev za zaščito, reševanje in pomoč, ki jih oblikujejo država in lokalne skupnosti, državne blagovne rezerve ter sredstva humanitarne pomoči.

Namenski objekti in naprave so zaklonišča in drugi zaščitni objekti, skladišča za shranjevanje in vzdrževanje zaščitnih sredstev, reševalne opreme in sredstev humanitarne pomoči.

Vlada odloča o uporabi državnih blagovnih rezerv in sredstvih humanitarne pomoči, pristojni poveljniki CZ pa o uporabi namenskih zalog materialnih sredstev za zaščito, reševanje in pomoč.

P-6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov regijskih enot za zaščito, reševanje in pomoč
P-8	Pregled materialnih sredstev v regiji iz državnih rezerv za primer naravnih in drugih nesreč

4.3 Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta

Finančna sredstva se načrtujejo za:

- stroške operativnega delovanja (povračila stroškov za aktivirane pripadnike CZ in druge sile za zaščito, reševanje in pomoč),
- stroške dodatnega vzdrževanja in servisiranja uporabljene opreme,
- materialne stroške (prevozne stroške in storitve, gorivo, mazivo) in
- stroške nastanitve evakuiranih iz Posavja, nujne oskrbe in izobraževanja.

Če poteka evakuacija, sprejem in nastanitev ogroženih prebivalcev, stroške nastanitve, nujne oskrbe in izobraževanja krije država. Občina nastanitve stroške utemeljuje in uveljavlja na predpisanem obrazcu.

D-1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrtov ZiR
D-13	Vzorec obrazca za povrnitev stroškov občinam ob nesreči

5 ORGANIZACIJA IN IZVEDBA OPAZOVANJA, OBVEŠČANJA IN ALARMIRANJA

Pristojni organi in pooblaščen organizacije spremljajo obratovanje NEK in drugih jedrskih ter sevalnih objektov v RS. Poleg tega nadzirajo tudi ravnanje z radioaktivnimi viri in drugimi viri sevanja ter spremljajo radioaktivnost v okolju.

Za obveščanje se uporabljajo zveze, ki so razdelane v poglavju 7.3.

5.1 Začetno obveščanje o jedrski ali radiološki nesreči

Začetno obvestilo o jedrski ali radiološki nesreči sporočijo jedrski ali sevalni objekti (NEK, TRIGA in CSRAO) ali imetniki radioaktivnega vira, policija, občani, ReCO ali CORS ali URSJV. Informacija o jedrski ali radiološki nesreči iz tujine prispe neposredno na CORS in na URSJV.

Za dogodke v NEK je obveščanje razdelano v nadaljevanju, za druge dogodke CORS obvesti URSJV in se o nadaljnjih aktivnostih (obveščanje, intervencija) posvetuje z dežurnim inšpektorjem URSJV. Obveščanje o drugih jedrskih ali radioloških nesrečah je razdelano v poglavju 5.4.2.

5.2 Obveščanje o jedrski ali radiološki nesreči v NEK

Center za obveščanje Republike Slovenije (CORS) obvešča Regijski center za obveščanje Celje (ReCO) že v primeru razglasitve **nenormalnega** dogodka.

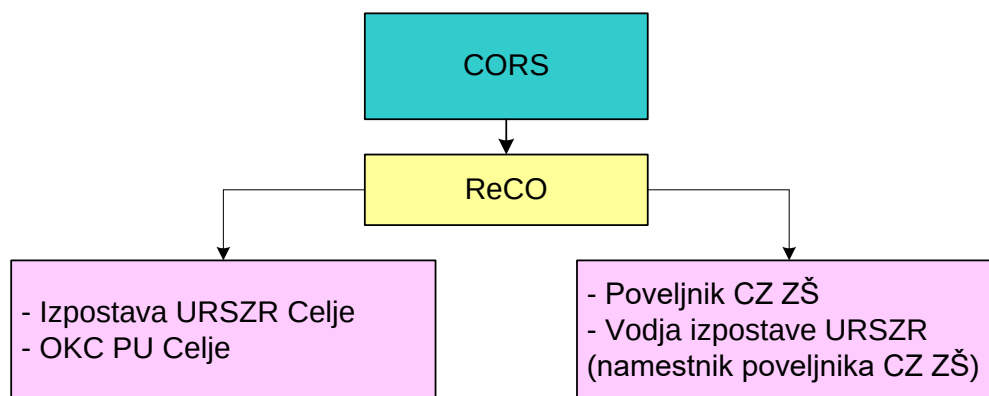
Sporočilo, ki ga prejme operater v ReCO Celje mora vsebovati podatke o:

- stopnji nevarnosti (objektna ali splošna nevarnost);
- priporočljivih zaščitnih ukrepov.

SOP 6.1	Jedrske nesreče in druge radiacijske nevarnosti
---------	---

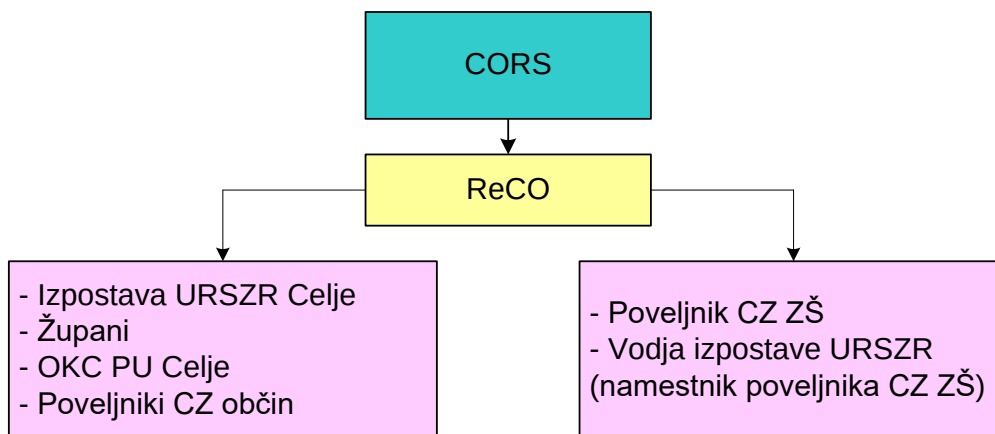
Stopnja 0 – NENORMALNI DOGODEK

Stopnja 1 – ZAČETNA NEVARNOST

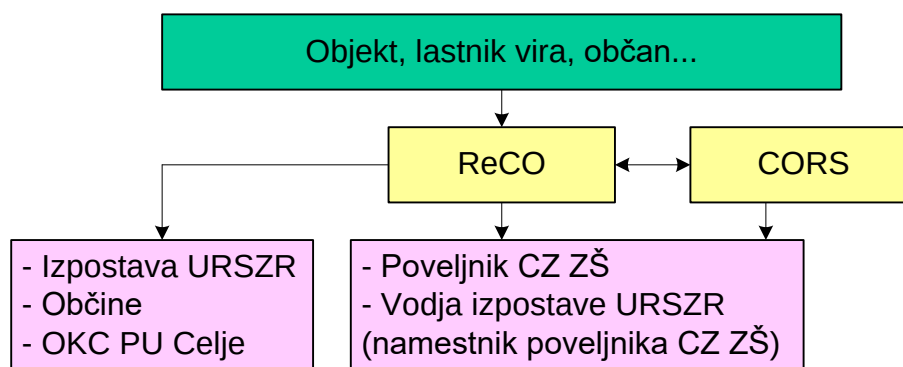
Slika 5: Obveščanje pristojnih organov ob razglasitvi 0. in 1. stopnje nevarnosti v NEK

Stopnja 2 – OBJEKTNA NEVARNOST
Stopnja 3 – SPLOŠNA NEVARNOST

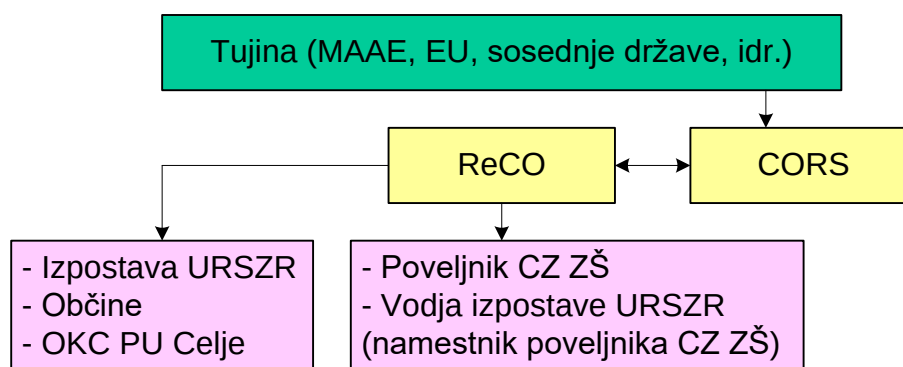
Slika 6: Obveščanje pristojnih organov ob razglasitvi 2. in 3. stopnje nevarnosti v NEK

Obveščanje o drugih jedrskih ali radioloških nesrečah v regiji

Slika 7: Obveščanje pristojnih organov ob drugih izrednih dogodkih v RS

Obveščanje o jedrski ali radiološki nesreči v tujini

Slika 8: Obveščanje pristojnih organov ob izrednih dogodkih v tujini

P-01/3	Seznam odgovornih oseb občin in poveljnikov CZ občin
P-2	Podatki o odgovornih osebah v URSZR Izpostavi Celje
P-15	Podatki o odgovornih osebah v regiji, ki se jih obvešča o nesreči
P-17	Seznam prejemnikov informativnega biltena

Sporočilo o jedrski ali radiološki nesreči v tujini bo v ReCO posredoval CORS.

5.3 Obveščanje splošne javnosti o jedrski ali radiološki nesreči

Javnost mora biti o jedrski ali radiološki nesreči obveščena pravočasno in objektivno.

Štab CZ RS sporočilo za javnost posreduje v vednost ReCO Celje in štabu CZ za ZŠR, ta pa občinskim štabom CZ. Sporočila za javnost si sledijo na vsake tri ure oziroma na vsakih 30 minut po večji spremembi.

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v medijih, ki so po Zakonu o medijih (Uradni list RS, številka 110/06 – UPB1, 47/12, 22/16 in 39/16) dolžni na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države.

V teh primerih so za takojšnje posredovanje sporočil državnih oblasti v Zahodno Štajerski regiji za javnost pristojna:

- Televizija Slovenija - vsi programi,
- POP TV, dopisništvo Celje,
- TV Celje,
- VTV studio d.o.o. Velenje,
- Radio Slovenija - vsi programi,
- Slovenske tiskovna agencija (STA),
- Radio Celje,
- Radio Velenje,
- Radio Antena 1,
- Radio City,
- Radio Štajerski val,
- Radio Rogla ter
- ostali mediji.

5.4 Obveščanje in alarmiranje prebivalcev na ogroženem območju

Obveščanje prebivalcev na ogroženem območju mora biti usklajeno z obveščanjem splošne javnosti.

Informacije ob jedrski ali radiološki nesreči bodo občanom posredovane preko osrednjih in lokalnih medijev in na druge krajevno običajne načine.

Prebivalci na ogroženem območju dolgoročnih bodo o začetku izvajanja zaščitnih ukrepov obveščeni preko osrednjih in lokalnih medijev, čemur bodo preko istih sredstev obveščanja sledila navodila za izvajanje ukrepov.

Ob jedrski nesreči v NEK se ob aktiviranju regijskega načrta zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči organizira na regijski ravni informacijski center. Ob drugih jedrskih ali radioloških nesrečah se informacijski center organizira po potrebi.

Preko informacijskega centra prebivalci pridobivajo informacije o:

- posledicah nesreče,
- vplivih izrednega dogodka na prebivalstvo in okolje,
- pomoči, ki jo lahko pričakujejo,
- ukrepih za omilitev nesreče,
- izvajanju osebne in vzajemne zaščite in
- sodelovanju pri izvajanju zaščitnih ukrepov.

D-04	Navodilo za organiziranje in vodenje tiskovnega središča
------	--

5.4.1 Obveščanje in alarmiranje prebivalcev ZŠR ob jedrski nesreči v NEK

Do aktiviranja štaba CZ RS osnutke sporočil za javnost na državnem nivoju pripravlja URSJV, če je možno skupaj z povzročiteljem dogodka.

Po aktiviranju štaba CZ RS pa sporočila za javnost na podlagi osnutkov URSJV pa sporočila posreduje v objavo štab CZ RS.

Sporočila dobijo v vednost ReCO Celje, štab CZ ZŠR, regijski informacijski center ter občinski štabi ZŠR.

Način obveščanja javnosti je opisan v poglavju 5.3.

Za obveščanje prebivalcev ZŠR je pristojen poveljnik CZ za Zahodno Štajersko regijo.

5.4.2 Obveščanje in alarmiranje ogroženih prebivalcev ob drugih jedrskih ali radioloških nesrečah

Navodila ogroženim prebivalcem glede zaščitnih ukrepov so odvisna od nevarnosti. Predlog zaščitnih ukrepov pripravi URSJV, odredi pa poveljnik CZ RS.

Ob preteči nevarnosti izpusta radioaktivnih snovi, ki bi lahko ogrozil prebivalstvo, ReCO sproži alarmni znak za neposredno nevarnost po nalogu poveljnika CZ RS. Sledilo mu bo navodilo o izvajanju zaščitnih ukrepov, ki ga bodo posredovali osrednji in lokalni mediji.

P-02/3	Seznam oseb v regiji, zadolženih za stike z javnostjo
P-18	Seznam medijev, ko bodo posredovala obvestila o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov

6 AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ

6.1 Aktiviranje regijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč

Aktiviranje pristojnih organov in služb je ob jedrski nesreči v NEK vnaprej določeno (glej 6.1.1), ob drugih jedrskih ali radioloških nesrečah pa se o aktiviranju posvetujeta poveljnik CZ ZŠR in poveljnik CZ RS (glej tudi 3.2).

Enote, službe in druge operativne sestave sil za ZRP, ki so v regijski pristojnosti, aktivira ReCO na podlagi odločitve:

- poveljnika CZ RS ali njegovega namestnika,
- poveljnika CZ ZŠ regije ali njegovega namestnika,
- vodje izpostave URSZR Celje ali osebe, ki ga nadomešča.

Predlog za aktiviranje in uporabo zmogljivosti SV lahko predlaga poveljnik regije poveljniku CZ RS.

Pripadnike CZ in druge regijske sile za ZRP vpokliče Izpostava URSZR Celje. Le-ta ureja tudi vse zadeve v zvezi z nadomestili plač in povračili stroškov, ki jih imajo pripadniki CZ in druge sile za zaščito, reševanje in pomoč (poklicne in prostovoljci) pri izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči.

V primeru jedrske nesreče v NEK se državne sile za ZRP (državne in regijske enote), ki odidejo na prizadeto območje, zberejo v logističnem centru Izpostave URSZR Celje, kjer se jim na podlagi zahtev občin prizadetega območja določi delovišče in izda delovni nalog.

V primeru ostalih izrednih dogodkov se državne sile za zaščito, reševanje in pomoč (državne in regijske enote), ki odidejo na prizadeto območje, zberejo na svojih zbirališčih in se napotijo na mesto intervencije, kjer jim vodja intervencije določi delovišče.

P-5	Seznam regijskih zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-072/3	Telefonska številka na kateri lahko državljani dobijo informacijo o nesreči
D-14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP

6.1.1 Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb ob nesreči v NEK

Aktiviranje pristojnih organov in služb ob jedrski nesreči v NEK poteka glede na razglašeno stopnjo nevarnosti v NEK (Slika 9).

Stopnja 2

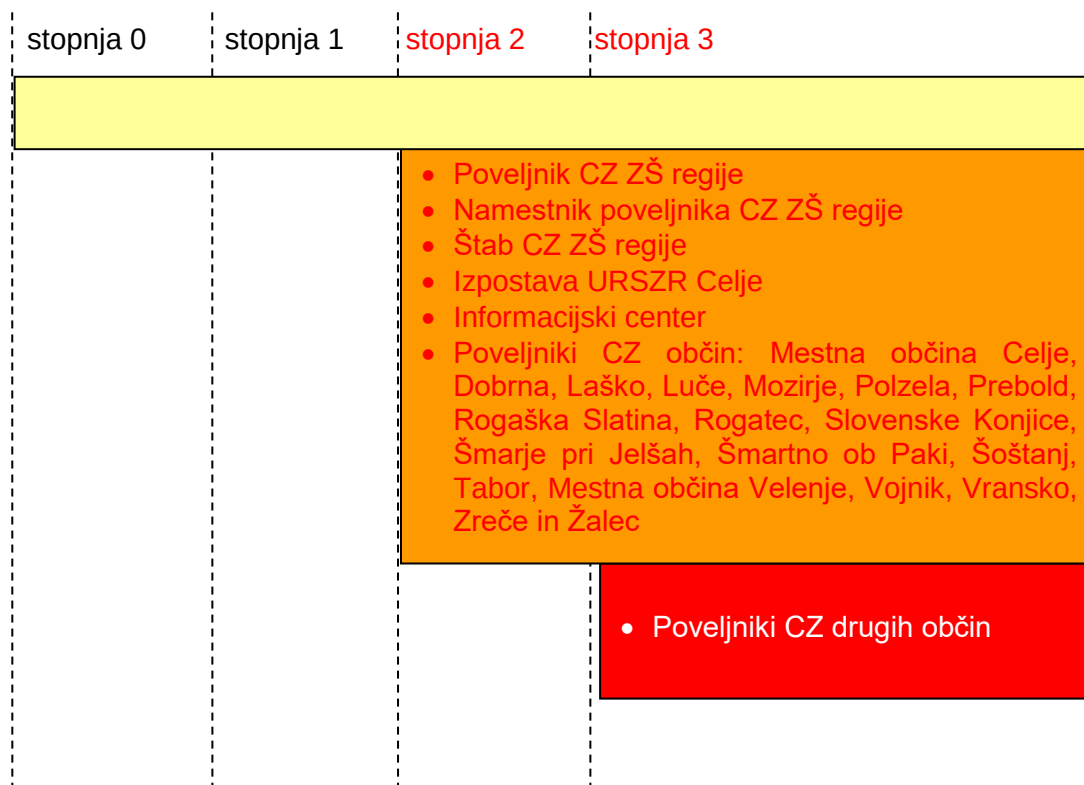
- Poveljnik CZ ZŠ regije,
- Namestnik poveljnika CZ ZŠ regije,
- Štab CZ ZŠ regije,
- Izpostava URSZR Celje,
- Regijski informacijski center,
- Poveljniki CZ občin: Mestna občina Celje, Dobrna, Laško, Luče, Mozirje, Polzela, Prebold, Rogaška Slatina, Rogatec, Slovenske Konjice, Šmarje pri Jelšah, Šmartno ob Paki, Šoštanj, Tabor, Mestna občina Velenje, Vojnik, Vransko, Zreče in Žalec.

Stopnja 3

Poleg aktiviranih v stopnji 2 se aktivirajo še:

- Poveljniki CZ vseh drugih občin v regiji.

Na podlagi presoje situacije lahko poveljnik CZ RS v dogovoru s poveljnikom CZ regije aktivira oziroma skliče tudi druge sile za ZRP in prav tako odredi stanje pripravljenosti določenih sil za ZRP.

Slika 9: Aktiviranje ob jedrski ali radiološki nesreči v NEK na regijski ravni

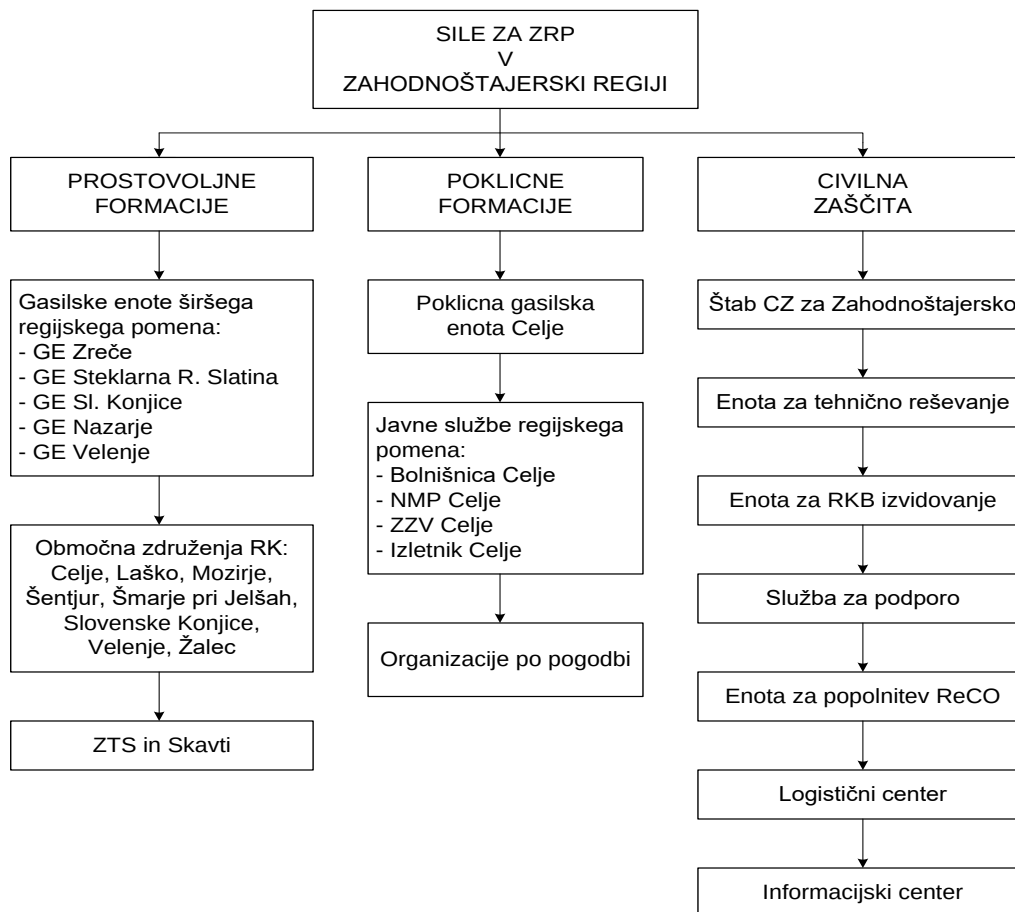
6.1.2 Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb ob drugih jedrskih ali radioloških nesrečah

Ob radiološki nesreči ali jedrski ali radiološki nesreči v tujini se izvede aktiviranje v regiji po posvetu z Poveljnikom CZ RS in URSJV.

6.2 Aktiviranje sil za zaščito, reševanje in pomoč

Aktiviranje sil za zaščito, reševanje in pomoč ob jedrski ali radiološki nesreči poteka glede na razglašeno stopnjo nevarnosti v NEK (Slika 9) in po odločitvi poveljnika CZ RS glede na pričakovane posledice jedrske nesreče v tujini ali radiološke nesreče.

D-14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
------	---

Slika 10: Sile ZRP v regiji

6.3 Aktiviranje sredstev pomoči

Poveljnik CZ RS na zahtevo pristojnih poveljnikov CZ, vodij intervencijskih enot in služb presodi potrebe po materialnih in finančnih sredstvih. O uporabi materialnih sredstev iz državnih blagovnih rezerv za pomoč prizadetim ob jedrski ali radiološki nesreči odloča Vlada RS, na predlog poveljnika CZ RS ali njegovega namestnika. O uporabi sredstev iz rezerv za primer naravnih in drugih nesreč pa odloča poveljnik CZ RS ali njegov namestnik oziroma generalni direktor URSZR.

URSZR izda sklep o aktiviranju potrebnih materialnih in finančnih sredstev, uredi vse potrebno glede priprave ter prevoza na mesto nesreče in razporeditev sredstev in finančne pomoči. URSZR po končanem delu z zahtevanimi poročili spremlja porabo sredstev in finančne pomoči.

Materialna pomoč države obsega:

- posredovanje pri zagotavljanju specialne opreme, ki je na mestu nesreče ni mogoče dobiti,
- pomoč v zaščitni in reševalni opremi,
- pomoč v finančnih sredstvih,
- pomoč v hrani, pitni vodi, zdravilih, obleki, obutvi ipd,
- pomoč v krmi in pri oskrbi živine ter
- pomoč pri začasni nastanitvi prebivalcev.

D-3	Načrt organizacije in delovanja regijskega logističnega centra
D-17	Vzorec prošnje za mednarodno/državno pomoč

7 UPRAVLJANJE IN VODENJE

7.1 Organi in njihove naloge

Vodenje sil za ZRP je urejeno z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Po tem zakonu se varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami organizira in izvaja kot enoten sistem na lokalni, regionalni in državni ravni.

Posamezni državni organi in občine na območju regije imajo ob jedrski ali radiološki nesreči naloge, določene v nadaljevanju, ki jih razdelajo v načrtih dejavnosti. Le-te morajo usklajevati tudi s pristojnimi organi občin, kot so župan občine, poveljnik CZ občine in drugi. Načrti dejavnosti so dodatki temu načrtu.

7.1.1 Izpostava Uprave RS za zaščito in reševanje Celje

- Zagotavlja možnosti za delo poveljnika in regijski Štaba CZ;
- Obvešča pristojne organe o razglašeni stopnji nevarnosti v NEK;
- Zagotavlja logistično podporo pri delovanju regijskih-državnih sil;
- Opravlja upravne in strokovne naloge za ZRP iz svoje pristojnosti;
- Zagotavlja informacijsko podporo organom vodenja na regijski ravni;
- Opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D-2	Načrt URSZR za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ ZŠR in Štaba CZ ZŠR
-----	--

7.1.2 Poveljnik CZ za Zahodno Štajersko

- Usmerja dejavnost za zaščito, reševanje in pomoč;
- Predlaga in odreja zaščitne ukrepe;
- Odloča o aktiviranju sil za zaščito, reševanje in pomoč;
- Vodi regijske sile za zaščito reševanje in pomoč;
- Določa vodjo intervencije;
- Zahteva pomoč;
- Nadzoruje izvajanje nalog - spremlja stanje na prizadetem območju;
- Usmerja dejavnost za zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje na prizadetem območju.

7.1.3 Štab Civilne zaščite za Zahodno Štajersko

Ob nesreči organizira naslednje delovne procese:

- Operativno načrtovanje;
- Organiziranje in izvajanje reševalnih intervencij iz regijske pristojnosti;
- Zagotavlja informacijsko podporo;
- Zagotavljanje logistične podpore državnim silam za zaščito, reševanje in pomoč;
- Opravljanje administrativnih in finančnih zadev.

7.1.4 Slovenska vojska

- Izvaja radiološki, dozimetrični in meteorološki monitoring, izvidovanje ogroženih področij in označevanje kontaminiranega zemljišča skupaj z drugimi silami za ZRP;

- Izvaja radiološko dekontaminacijo ljudi, materialnih dobrin in zemljišč skupaj z drugimi silami za ZRP;
- Izvaja vzorčenje;
- Izvaja radiološke laboratorijske analize vzorcev;
- Nudi pomoč pri izvajanju osnovnih ukrepov zaščite pred radiološko kontaminacijo;
- Organizira zaščito in reševanje pripadnikov SV ter sredstev, ki jih upravlja;
- Nudi pomoč pri evakuaciji civilnega prebivalstva;
- Nudi pomoč pri zagotavljanju pogojev za namestitev in oskrbo ogroženega prebivalstva v primeru evakuacije;
- Skladno s svojimi pristojnostmi usklajuje sodelovanje enot in služb SV pri izvajanju nalog ZRP;
- Skladno s pristojno zakonodajo zagotavlja uporabo materialnih sredstev SV za ZRP;
- Opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D-22/R-7	Načrt dejavnosti SV
----------	---------------------

7.1.5 Policijska uprava Celje:

- Varuje življenje, osebno varnost in premoženje ljudi ter vzdržuje javni red na območju, ki ga je prizadela jedrska nesreča;
- Zavaruje ogroženo območje;
- Preprečuje, odkriva in preiskuje kazniva dejanja in prekrške, odkriva in prijema storilce kaznivih dejanj in prekrškov, druge iskane osebe ter jih izroča pristojnim organom;
- Nadzira in ureja promet v skladu s stanjem prometne infrastrukture in omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč;
- Varuje državno mejo in izvaja mejni nadzor ter policijske naloge v zvezi s tujci v skladu z razmerami;
- Z letalsko enoto policije sodeluje pri opravljanju policijskih, humanitarnih, oskrbovalnih, izvidovalnih in drugih nalog, pomembnih za zaščito, reševanje in pomoč ob jedrski nesreči;
- Sodeluje pri identifikaciji žrtev;
- Sodeluje z drugimi organizacijskimi enotami ministrstva ter drugimi državnimi organi, zlasti še s centri za obveščanje;
- Sodeluje s policijami drugih držav;
- Opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D-22/R-2	Načrt dejavnosti PU Celje ob naravnih in drugih nesrečah
----------	--

7.1.6 Centri za socialno delo:

- Spremlja stanje in sprejema ukrepe na področju socialnega varstva na prizadetem območju predvsem pa zagotavlja usklajene aktivnosti na področju zagotavljanja ustreznih pogojev za bivanje v socialno varstvenih zavodih (domovi starejših občanov, DSO, varstveno delovni centri, VDC, centri za usposabljanje in delo – CUDV in posebni zavodi);
- Sodeluje pri nastanitvi ogroženih skupin prebivalstva, predvsem oskrbovancev v socialnovarstvenih zavodih;
- Opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

7.1.7 Občine v Zahodno Štajerski regiji:

- Izdelajo načrte zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči oziroma dele načrtov (glej 2.1),

- Občine sprejema evakuiranih prebivalcev iz Posavske regije izdelajo še načrte sprejema v katerih načrtujejo zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje za 7 dni (nastanitev, prehrano, obleko, zdravstveno pomoč, in drugo),
- Sile za ZRP občine vodijo intervencijo ob drugih jedrskih ali radioloških nesrečah (glej 7.2),
- Izvajajo naloge določene v Pravilniku o uporabi tablet kalijevega jodida in
- Izvajajo druge naloge iz tega načrta in iz svoje pristojnosti.

7.1.8 Nevladne in druge organizacije

Območne organizacije Rdečega križa, Slovenski Karitas Celje, Savinjsko-Šaleška gasilska zveza, Celjska gasilska zveza, taborniki in skavti ter druga društva in organizacije, ki so vključeni v akcijo zaščite, reševanja in pomoči ob jedrski nesreči, izvajajo po odredbi pristojnega poveljnika CZ naloge iz svoje pristojnosti za katere so usposobljeni in opremljeni.

7.1.9 Javne službe, zavodi in gospodarske družbe

Opravlja naloge za izvedbo katerih so usposobljeni in opremljeni ter v skladu s svojimi načrti dejavnosti.

7.2 Operativno vodenje

Operativno strokovno vodenje sil za ZRP izvajajo poveljniki CZ ob pomoči štabov CZ, vodje intervencij in vodje reševalnih enot.

Dejavnosti za zaščito, reševanje in pomoč na območju občine operativno vodi poveljnik CZ občine s pomočjo štaba CZ občine, v regiji pa poveljnik CZ regije s štabom CZ regije.

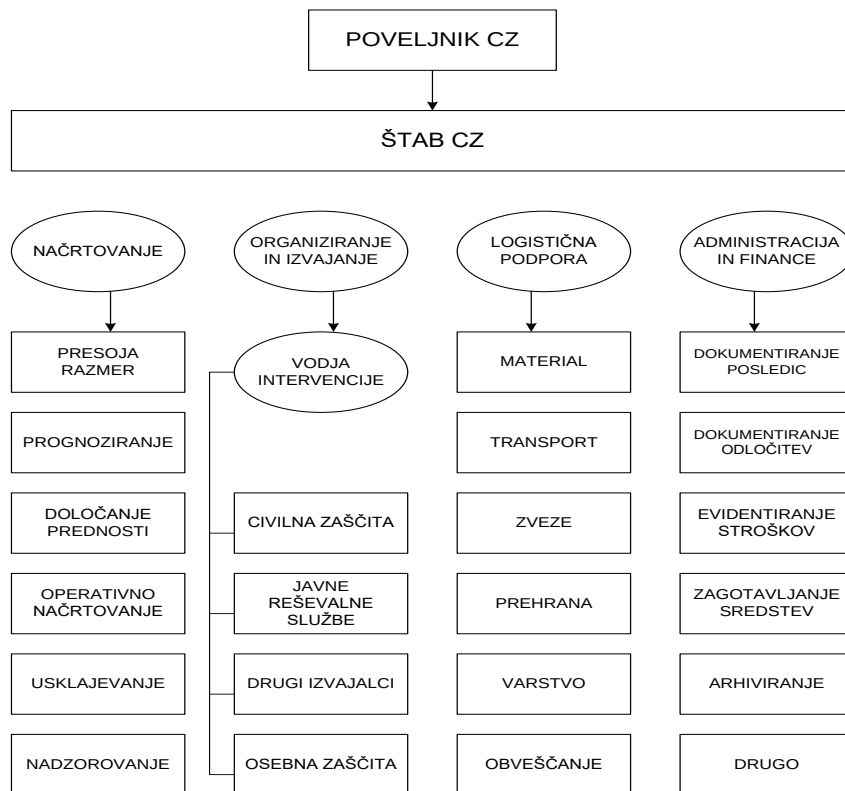
Ob naravni ali drugi nesreči pristojni poveljnik CZ oziroma vodja intervencije zagotavlja, operaterjem sistema javne stacionarne in mobilne telefonije, dostope do komunikacijskih objektov, ki so v okvari na območjih nesreče (intervencije), do odprave napak in ponovne vzpostavitve delovanja.

7.2.1 Operativno vodenje ob jedrski nesreči v NEK

Operativno vodenje na regijski ravni se prične ob objektni nevarnosti (stopnja 2).

Poveljnik CZ za Zahodno Štajersko skupaj s štabom CZ ZŠR organizira sprejem evakuiranih prebivalcev iz Posavja, načrtuje delo štaba, organizira in nadzoruje intervencije, skrbi za logistično podporo ter administracijo in finance (slika 11).

Štab CZ za Zahodno Štajersko ob nesreči praviloma organizira svoje delo na sedežu, ki je na Izpostavi Uprave RS za zaščito in reševanje Celje.

Slika 11: Pregled temeljnih nalog poveljnika in štaba CZ

Državna enota za hitre reševalne intervencije (EHI) izvaja operativne naloge državnih sil za ZRP, vodi mobilne enote za RKB izvidovanje v sodelovanju z URSJV (glej 8.2.2) in sodeluje pri dekontaminaciji prebivalstva, vozil in opreme.

Aktivnosti bataljona JRKBO SV z drugimi enotami RKB usklajuje poveljstvo EHI.

7.2.2 Operativno vodenje ob drugih jedrskih ali radioloških nesrečah

Ob drugi jedrski ali radiološki nesreči, ki zahteva takojšnje ukrepanje, intervencijo vodi dežurni inšpektor URSJV do prihoda gasilcev (pristojna gasilska enota širšega pomena), ki nato prevzamejo vodenje. Dežurni inšpektor URSJV svetuje vodji intervencije.

Če je potrebno aktivirati regijski oziroma državni načrt (glej 3.2), vodenje prevzame poveljnik CZ Zahodno Štajerske regije oziroma poveljnik CZ RS v sodelovanju z URSJV.

D-203	Navodilo za vodenje intervencije ob radioloških nesrečah
-------	--

7.3 Organizacija zvez

Pri neposrednem vodenju akcij zaščite, reševanja in pomoči ob jedrski ali radiološki nesreči se uporablja sistem zvez zaščite in reševanja (ZARE) v katerem je podsistem radijskih zvez in podsistem osebnega klica. Komunikacijsko središče tega sistema je v ReCO Celje, preko katerega se zagotavlja povezovanje uporabnikov v javne in zasebne funkcionalne telekomunikacijske sisteme.

Za operativne zveze v okviru enot in služb, ki izvajajo zaščito reševanje in pomoč ob jedrski nesreči se uporablja simpleksni (SI) kanal radijskih zvez ZARE, ki ga določi ReCO Celje.

Za operativne zveze pri vodenju akcije zaščite, reševanja in pomoči (zveza med štabom CZ, vodjem intervencije, ReCO) se uporablja 9. repetitorski kanal (SD) radijskih zvez ZARE.

V primeru, da je v reševanje vključen tudi helikopter Slovenske vojske se za medsebojno komuniciranje uporablja 33. kanal radijskih zvez ZARE.

Radijske zveze sistema zvez ZARE se uporablja v skladu z navodilom za uporabo radijskih zvez ZARE.

Pri prenosu podatkov in komuniciranju se načeloma uporablja vsa razpoložljiva telekomunikacijska in informacijska infrastruktura, ki temelji na različnih medsebojno povezanih omrežjih. Prenos podatkov in komuniciranje med organi vodenja, reševalnimi službami in drugimi izvajalci zaščite, reševanja in pomoči poteka po:

- radijskih zvezah (ZARE, ZARE DMR in ZARE PLUS, TETRA),
- satelitskih zvezah za prenos podatkov mobilnih enot,
- paketnem radiu za prenos podatkov Zveze radioamaterjev Slovenije in ostalih zvezah Zveze radioamaterjev Slovenije,
- sistemih javne stacionarne telefonije,
- mobilne telefonije,
- prenosnih baznih postajah mobilne telefonije,
- internetu in
- telefaksu.

Pregled repetitorjev:

repetitor	kanal
Malič	01 – REG CE
Ločica	01 – REG CE
Golte	32 – REG CE
Štucinov hrib	03 – REG CE
Rudnica	04 – REG CE
Gorenje	08 – REG GO
Huda peč	09 – REG GO

P-19	Radijski imenik sistema zvez ZARE, ZARE+
P-070/5	Aktiviranje zrakoplovov SV in helikopterjev policije za izvajanje nalog ZRP - pilotski projekt
P-072/1	Navodilo za uporabo radijskih zvez ZARE

7.3.1 Uporaba mobilnih repetitorskih postaj ZA-RE

Mobilne repetitorske postaje se uporablja za nadomestilo izpadlih repetitorskih postaj radijske mreže sistema zvez ZARE ali za izboljšanje delovanja omenjene mreže v primeru lokacije s slabšo pokritostjo z radijskim signalom ZARE ali potrebe po dodatnem repetitorju zaradi povečanega radijskega prometa oziroma zahteve zaradi organizacije prometa radijskih zvez ZARE ob jedrski ali radiološki nesreči.

Ob nesreči v NEK bi lahko za območje regije okrepili radijske zveze s postavitvijo mobilnih repetitorskih postaj na Bohorju ali po potrebi na drugi primerni lokaciji. Dokončno se kanale mobilnih repetitorjev določi ob postavitvi repetitorja. Praviloma se uporabljata kanala 31 in 32, možno pa je uporabiti kateri koli repetitorski kanal sistema zvez ZARE (Slika 12).

REPETITORJI SISTEMA RADIJSKIH ZVEZ ZA-RE

Slika 12: Repetitorske postaje sistema ZARE

7.3.2 Podsystem osebnega klica

V sistemu zvez ZARE deluje tudi podsistem osebnega klica (pozivniki oziroma pagerji). Ta omogoča pošiljanje pisnih sporočil imetnikom sprejemnikov osebnega klica. Sporočila pošiljajo pristojni regijski centri za obveščanje. Oddajniško mrežo sestavlja 47 oddajnikov zgornje mreže in 69 digitalnih repetitorjev spodnje mreže. Če bi bilo potrebno, bi bilo mogoče namestiti tudi mobilni digitalni repetitor. Na območju ZŠ regije bi mobilni digitalni repetitor lahko namestili v mestu ali bližnji okolici.

7.3.3 Medresorni komunikacijski sistem med izrednim dogodkom (MKSID)

Za komuniciranje med organi vodenja ob izrednem dogodku v NEK (vključene so vse ključne organizacije - poveljnik in štab CZ RS, poveljnik in štab CZ Posavske regije, poveljnik in štab CZ Ljubljanske regije, poveljnik in štab CZ Zasavske regije, poveljnik in štab Zahodnoštajerske regije, poveljnik in štab Vzhodnoštajerske regije, poveljnika in štaba CZ občin Krško in Brežice, CORS, ReCO Brežice, ReCO Novo mesto, ReCO Ljubljana, ReCO Trbovlje, ReCO Celje, ReCO Maribor, URSJV, UKOM, ARSO, ZPC in TPC NEK, ipd.) se poleg zgoraj naštetih komunikacijskih poti uporablja tudi MKSID.

MKSID se uporablja tudi za druge izredne dogodke glede na obseg in možnost uporabe.

Poveljnik in štab CZ RS, URSJV, UKOM, ARSO in CORS uporabljajo MKSID tudi med drugimi izrednimi dogodki. Njegovo vzpostavitev in delovanje zagotavlja URSJV.

8 MONITORING RADIOAKTIVNOSTI

Na regijskem nivoju se v monitoring radioaktivnosti vključuje regijska enota za RKB izvidovanje v okviru mobilnih enot.

8.1 Mobilne enote

Mobilne enote se glede na sposobnost izvajanja meritev sevanja ločijo na:

- specializirane mobilne enote:
 - Ekološki laboratorij z mobilno enoto (ELME), Institut "Jožef Stefan", Ljubljana,
 - Mobilna enota ZVD, Zavod za varstvo pri delu d.d., Ljubljana,
 - Mobilni radiološki laboratorij SV,
 - Mobilna enota za meteorologijo in hidrologijo (MEMH),
 - Mobilna enota NEK.
- ostale mobilne enote:
 - **Regijske enote CZ za RKB izvidovanje.**

Mobilne enote aktivira CORS na predlog URSJV. Njihovo delo usmerja URSJV, razen enote NEK, glede na potrebne meritve, operativno pa jih vodi Enota za hitre reševalne intervencije (EHI), razen enote NEK. Poveljstvo EHI zagotovi tudi prenos podatkov meritev s terena do URSJV in poveljnika CZ RS. Zaradi učinkovitosti in točnosti se po potrebi, in če je tehnično mogoče, vzpostavi tudi neposredna komunikacija med URSJV in mobilnimi enotami.

Podatki izrednega monitoringa radioaktivnosti so na voljo preko MKSID vsem izvajalcem ukrepov in nalog.

Enote CZ za RKB izvidovanje so izvajalci radiacijskega monitoringa iz regijske pristojnosti in skrbijo za merjenje doznih obremenitev intervencijskih delavcev, ki niso poklicni delavci z viri ionizirajočega sevanja. Poleg tega skrbijo tudi za označevanje kontaminiranega območja, odzemanje vzorcev.

Regijska enota za RKB izvidovanje opravlja naloge na območju regije, po odredbi poveljnika CZ RS pa tudi na širšem območju.

Za izvajanje nalog na vstopnih točkah evakuiranih oseb iz Posavja (Radeče, Podčetrtek) se po potrebi zaprosi za pomoč RKB enot za izvidovanje iz drugih regij.

P-022/9	Karta spremljanja radiacijske situacije
---------	---

9 ZAŠČITNI UKREPI TER NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJE IN POMOČI

9.1 Zaščitni ukrepi

Zaščitni ukrepi so ukrepi preprečevanja ali zmanjšanja izpostavljenosti posameznikov virom sevanja. Osnova za določitev zaščitnih ukrepov ob jedrski ali radiološki nesreči so intervencijski nivoji. Posamezne zaščitne ukrepe na državni ravni predlaga URSJV, odredi pa jih poveljnik CZ RS.

Zaščitne ukrepe lahko predlaga poveljniku CZ RS tudi povzročitelj.

V primeru izrednega dogodka v NEK mora NEK predlagati takojšnje zaščitne ukrepe, ki jih usklajuje z URSJV.

9.1.1 Vrste zaščitnih ukrepov

Glede na hitrost ukrepanja so zaščitni ukrepi takojšnji, prehrambeni in dolgoročni.

9.1.1.1 Takojšnji zaščitni ukrepi

Namen takojšnjih zaščitnih ukrepov je preprečiti deterministične učinke sevanja, zato jih je treba izvesti čim prej po začetku jedrske ali radiološke nesreče.

Ob jedrski nesreči v NEK in radiološki nesreči se na regijski ravni pričakuje najprej uvedbo naslednjih ukrepov:

- a) zaklanjanje,
 - b) zaužitje tablet kalijevega jodida,
 - c) evakuacija,
 - d) sprejem in oskrba evakuiranih prebivalcev;
- za ostale dogodke pa naslednje:
- e) omejitev sevanja in kontaminacije (zavarovanje območja),
 - f) uporaba osebnih zaščitnih sredstev,
 - g) oskrba poškodovanih in obsevanih oseb,
- ter za obe vrsti dogodkov:
- h) nadzor območja,
 - i) dekontaminacija ljudi in opreme.

a) Zaklanjanje

Zaklanjanje je zadrževanje ljudi in živali v zaprtih prostorih ob izrednem dogodku, da se izognejo dozam zaradi zunanje obsevanosti in vnosa. Zaprti prostor je lahko zaklonišče in tudi običajna zgradba z zaprtimi okni in izklopljeno ventilacijo. Zaklanjanje traja do 24 ur.

b) Zaužitje tablet kalijevega jodida

Zaužitje tablet kalijevega jodida oziroma jodna profilaksa je zaužitje stabilnega joda pred nastankom jedrske ali radiološke nesreče ali tik ob njenem nastanku z namenom zaščititi ščitnico pred obsevanjem zaradi kopičenja radioaktivnega joda.

Za vse prebivalce RS izven 10 km pasu se tablete kalijevega jodida hranijo v bolnišnicah in drugih zdravstvenih organizacijah in se razdelijo glede na potrebo izvajanja jodne profilakse. Na območju ZŠ regije se tableta KJ hranijo v Bolnišnici Topolšica in Psihiatrični bolnišnici

Vojnik. Za prebivalce občin Radeče, Tabor in Vransko se tablete KJ hranijo v Bolnišnici Trbovlje. Za prebivalce občine Solčava se tablete KJ hranijo v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec.

D-205	Pravilnik o uporabi tablet kalijevega jodida ob jedrski ali radiološki nesreči
D-206	Načrt razdelitve tablet kalijevega jodida ob jedrski ali radiološki nesreči

c) Evakuacija

Evakuacija je organiziran umik ljudi z ogroženega območja. Na območjih, kjer je evakuacija odrejena, se morajo prebivalci preseliti v določen kraj v času in na način, kot je to določeno v načrtu zaščite in reševanja.

V primeru jedrske nesreče se evakuacija odredi pred izpustom radioaktivnih snovi v ozračje ali po prehodu radioaktivnega oblaka, če ni bilo časa za evakuacijo in je bilo predhodno odrejeno zaklanjanje. Enako se ukrepa ob radiološki nesreči z izpustom radioaktivnih snovi v zrak oz. na podlagi meritev na terenu, če gre za kontaminacijo tal (npr. izlitje radioaktivne tekočine).

Evakuacija se praviloma izvaja z lastnimi (osebnimi) vozili. Prevozna sredstva za posebne kategorije prebivalstva (otroci v šolah in vrtcih, bolniki v bolnišnicah, starejši občani v domovih upokojencev, gosti v turističnih objektih, zaporniki) priskrbijo pristojne ustanove.

Občine priskrbijo potrebno število javnih prevoznih sredstev za evakuacijo prebivalcev, ki ne razpolagajo z lastnimi prevoznimi sredstvi.

Podjetja, ki skrbijo za ceste, poskrbijo za zapore državnih cest med izvajanjem evakuacije, medtem ko zapore občinskih cest izvede občina.

Pri evakuaciji sodelujejo enote CZ, gasilci, policija in po potrebi SV.

d) Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev obsega nudenje zatočišč in nujne oskrbe (zdravstvene, oskrbo s pitno vodo, hrano, obleko ter drugimi življenjsko pomembnimi sredstvi, z električno energijo, psihološko pomoč ter obveščanje in izobraževanje šoloobveznih otrok ter tudi zagotavljanje nujnih prometnih povezav in delovanja komunalne infrastrukture) prebivalcem, ki so se zaradi ogroženosti območja, kjer prebivajo, umaknili iz svojih prebivališč.

Evakuirani prebivalci prejmejo navodila glede začasne nastanitve in oskrbe na evakuacijskih sprejemališčih občin nastanitve.

Stroške nastanitve, nujne oskrbe in izobraževanja krije država.

Pri izvedbi ukrepa sodelujejo enote CZ (npr. nastanitveni centri) in druge sile ZRP, pristojne javne službe in ustanove s področja oskrbe z vodo, hrano, elektriko, komunalne storitve, zdravstva in izobraževanja, socialne službe in nevladne organizacije.

Sprejem evakuiranih prebivalcev iz Posavja je podrobno urejeno s posebnim dodatkom k temu načrtu.

D-043	Postopki regijskega logističnega centra za postavitve regijskih zbirališč ob evakuaciji iz Posavske regije
D-207	Navodilo za delovanje evakuacijskega sprejemališča
D-207/1	Evidenčni list Navodilu za delovanju evakuacijskega sprejemališča
D-208	Usmeritve za začasno namestitve, standard namestitve in oskrba evakuiranih
P-20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce

P-23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
P-210	Pregled služb za podporo v občinah, ki sprejemajo evakuirane prebivalce iz OPU in OTU

e) Omejitev sevanja in kontaminacije (zavarovanje območja)

Ukrep izvajamo predvsem pri radioloških nesrečah, kjer se ustrezno veliko območje okrog vira sevanja fizično zavaruje. Na ta način se onemogoči dostop ljudem oziroma živalim ter tako prepreči nezgodno obsevanost in širjenje morebitne kontaminacije. Ukrep izvaja policija oziroma gasilci (prvenstveno tisti, ki prvi prispe na kraj dogodka).

f) Uporaba osebnih zaščitnih sredstev

Za zaščito pred vdihavanjem kontaminiranih prasnih delcev v zraku uporabljamo različno respiratorno zaščito. Za zaščito pred kontaminacijo kože in oblačil uporabljamo gumijaste rokavice in ogrinjala.

g) Oskrba poškodovanih in obsevanih oseb

Vsem poškodovanim se nudi nujno medicinsko pomoč.

Specialistično oskrbo poškodovanim in obolelim, ki niso kontaminirani in ne kažejo znakov akutne obolenosti (npr. bruhanje), nudijo pristojne splošne bolnišnice.

Kontaminiranim osebam in osebam z znaki akutne obsevanosti nudi oskrbo Univerzitetni klinični center Ljubljana (UKC), Klinika za nuklearno medicino.

V primeru hude akutne obsevanosti se lahko zaprosi tudi za mednarodno pomoč.

h) Nadzor območja

Območja, kjer se izvajajo zaščitni ukrepi, nadzira policija, ki kontrolira tudi dostope in izhode ljudi s teh območij na nadzornih točkah.

i) Dekontaminacija ljudi, živali in opreme

Za zmanjšanje nevarnih učinkov sevanja in za zmanjšanje širjenja kontaminacije je potrebno ljudi, živali in opremo preveriti in po potrebi dekontaminirati. Preverjanje kontaminacije in dekontaminacija se praviloma izvaja na dekontaminacijskih postajah, ki se organizirajo izven območja zaščitnih ukrepov na nadzornih točkah (npr. ob jedrski nesreči v NEK glej 2.1.1).

Dekontaminacijo ljudi, živali in javnih površin lahko izvajajo gasilske enote pooblašene za ukrepanje ob nesrečah z nevarnimi snovmi, enota CZ za RKB dekontaminacijo in po potrebi SV.

D-210	Navodilo za izvajanje dekontaminacije
D-211	Navodilo za dekontaminacijske postaje

9.1.1.2 Prehrambeni zaščitni ukrepi

S prehrambenimi zaščitnimi ukrepi se zmanjša tveganje za stohastične učinke sevanja zaradi vnosa kontaminiranih živil in pitne vode v telo.

Prehrambeni intervencijski ukrepi trajajo od nekaj dni do nekaj tednov za kratkožive izotope, za dolgožive izotope pa tudi več desetletij.

Prehrambeni zaščitni ukrepi so:

- prepoved uporabe kontaminirane hrane in krme,
- prepoved uporabe (pitne) vode in prepoved ali omejitev uživanja določenih živil, predvsem poljščin, sadja in zelenjave ter mleka in mlečnih izdelkov
- zaščita živali in krme (zadrževanje živali v hlevih, prepoved paše in krmljenja živali s svežo krmo),
- omejitev nabiranja in uporabe poljskih pridelkov in gozdnih sadežev,
- omejitev paše,
- omejitev oziroma prepoved uporabe mesa uplenjene divjadi,
- zaščita virov pitne vode in
- zagotavljanje nadomestne neoporečne hrane, vode in krme.

Prehrambene zaščitne ukrepe izvajajo prebivalci (tudi kot imetniki živali) v okviru osebne in vzajemne zaščite, pristojne javne službe in ustanove s področja oskrbe z vodo, zdravstva in izobraževanja, nosilci živilskih dejavnosti ter nosilci dejavnosti poslovanja s krmo.

9.1.1.3 Dolgoročni zaščitni ukrepi

Z dolgoročnimi zaščitnimi ukrepi se zmanjša tveganje za stohastične učinke sevanja in trajajo od nekaj tednov do nekaj mesecev, lahko pa tudi več stoletij za zelo dolgožive izotope, pri čemer je treba upoštevati ekonomske in socialne posledice teh ukrepov.

Dolgoročni zaščitni ukrepi so:

- začasna preselitev prebivalstva,
- trajna preselitev prebivalstva in
- dekontaminacija okolja.

Dolgoročne zaščitne ukrepe se izvaja v okviru sanacije po prenehanju izrednega dogodka v okviru rednega dela pristojnih organov in služb.

D-212	Ukrepi po prenehanju izrednega dogodka
-------	--

9.1.2 Radiološka zaščita intervencijskega in drugega osebja

Policija, gasilci in ekipe nujne medicinske pomoči so intervencijsko osebje, ki praviloma prvo prispe na kraj izrednega dogodka, razen v jedrskih in sevalnih objektih, kjer zaposleno osebje ukrepa najprej.

Intervencijsko in tudi drugo osebje (vsi izvajalci zaščitnih ukrepov in nalog ZIR) mora biti opremljeno z ustreznimi osebnimi zaščitnimi sredstvi in sredstvi za dozimetrično kontrolo. Za osebno zaščitno opremo osebja so odgovorni ustanovitelji. Opremljanje iz drugih virov je možno le izjemoma. Za nadzor doznih obremenitev posameznikov, ki niso poklicni delavci z viri ionizirajočega sevanja, skrbijo enote CZ za RKB izvidovanje. Merjenje notranje kontaminacije ljudi izvaja Klinika za nuklearno medicino.

Dozne obremenitve posameznikov ne smejo preseči vrednosti doznih omejitev za profesionalne delavce z viri ionizirajočega sevanja, razen če bi s tem obvarovali življenje in zdravje večjega števila ljudi ali preprečili razvoj dogodkov s katastrofalnimi posledicami.

D-213	Organizacija osebne dozimetrije
-------	---------------------------------

Preseganje doznih omejitev posameznikom lahko izjemoma odobri le poveljnik CZ RS ob soglasju specialista zdravnika medicine dela, če:

- je oseba zdrava,

- se oseba prostovoljno odloči za izvedbo naloge,
- je izurjena za izvedbo naloge,
- je seznanjena s tveganjem in
- je izvedba določene naloge pogoj za reševanje ali zaščito večjega števila oseb, ki so neposredno ogrožene.

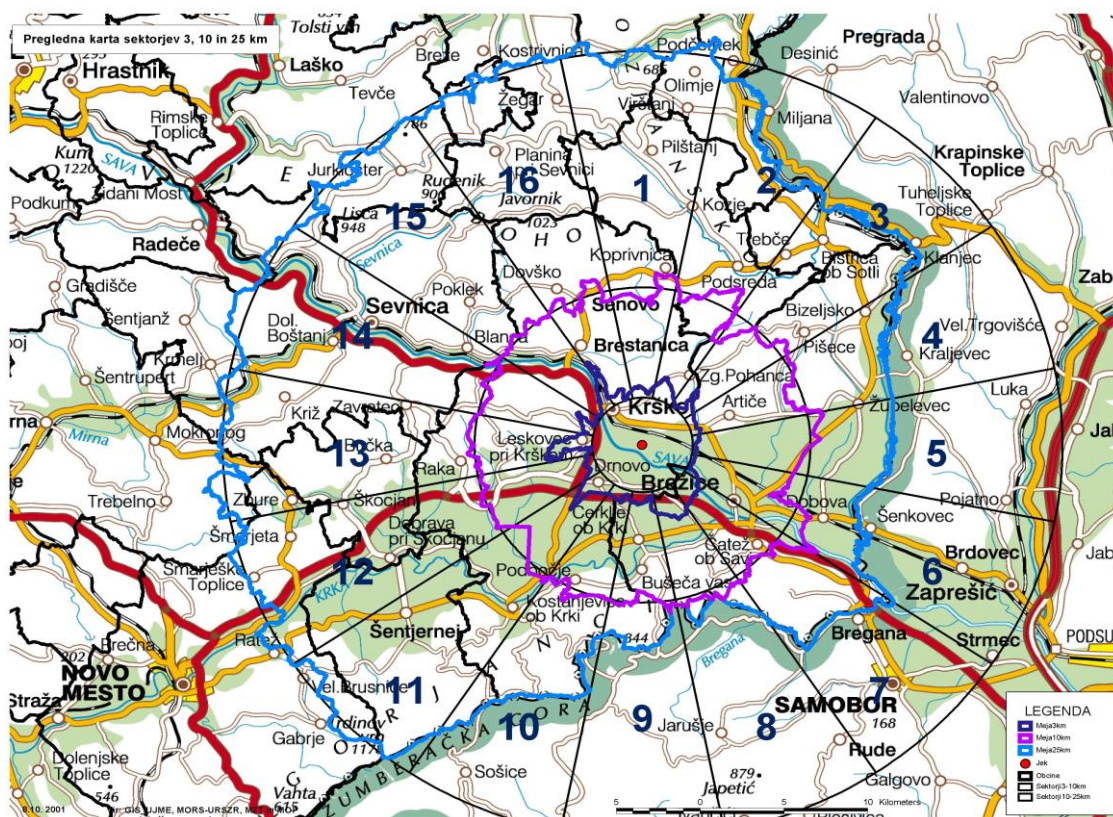
P-204	Obrazec o soglasju in seznanitvi s tveganjem pri preseganju doznih omejitvev
-------	--

9.1.3 Izvajanje zaščitnih ukrepov ob izrednem dogodku v NEK

9.1.3.1 Območje dolgoročnih zaščitnih ukrepov (ODU)

Območje načrtovanja in izvajanja dolgoročnih zaščitnih ukrepov (ODU) je območje v oddaljenosti 25 km od NEK. Na tem območju leži del ozemlja občin Bistrica ob Sotli, Dobje, Kozje, Laško, Podčetrtek in Šentjur.

Zaradi lažjega načrtovanja in izvajanja zaščitnih ukrepov je celotno ODU razdeljeno na območja naselij, ki jih pokriva mreža 16 sektorjev (krožnih izsekov), os prvega poteka proti severu.

Slika 13: Sektorji izvajanja zaščitnih ukrepov za OPU, OTU in ODU

Zaščitni ukrepi na območju ODU se izvajajo na podlagi rezultatov modelov in meritev radioaktivnosti, ki ga izvajajo pristojne ustanove za redni nadzor radioaktivnosti, enot za RKB izvidovanje in ELME.

Oddelek za RKB izvidovanje opravlja detekcijo in dozimetrijo, označevanje kontaminiranega območja in jemanje vzorcev. Naloge opravlja tudi na regijskih sprejemališčih.

Zaščitni ukrepi na območju ODU so **dolgoročni** (glej 9.1.1.3), **prehrambeni** (glej 9.1.1.2) in tudi **takoišnji** (glej 9.1.1.1).

P-022/7	Razdelilnik tablet kalijevega jodida iz državnih blagovnih rezerv
D-21	Topografska karta

9.1.3.2 Območje splošne pripravljenosti (celotno območje regije)

Zaščitni ukrepi na območju splošne pripravljenosti se izvajajo na podlagi rezultatov modelov in meritev radioaktivnosti, ki ga izvajajo pristojne ustanove za redni nadzor radioaktivnosti, enot za RKB izvidovanje in ELME.

9.1.4 Zaščitni ukrepi ob jedrski nesreči v tujini

Ob jedrski nesreči v tujini se poleg ukrepov predvidenih za območje ODU (glej 9.1.3.1), izvajajo:

- poostren in povečan nadzor okolja, hrane, prednost imajo območja, kjer je deževalo,
- priprava sistema vzorčenja hrane in krme,
- zaščita Slovencev v prizadetih državah,
- prepoved uvoza iz teh držav,
- priporočila glede potovanj v prizadete države,
- poostren nadzor radioaktivnosti na mejnih prehodih in
- poostren nadzor uvožene hrane in krme.

Ob jedrski nesreči širše razsežnosti v elektrarni, ki je znotraj 500-kilometerskega območja okrog RS in ob neugodnih vremenskih razmerah so možni tudi takojšnji zaščitni ukrepi (npr. zaužitje tablet kalijevega jodida) in prehrambeni ukrepi.

9.1.5 Zaščitni ukrepi ob drugih jedrskih ali radioloških nesrečah

V primeru drugih jedrskih ali radioloških nesrečah za takojšnje zaščitne ukrepe na lokaciji poskrbijo upravljavci objektov oziroma imetniki radioaktivnih virov, v nasprotnem primeru pa je potrebna takojšnja intervencija:

- zavarovanje območja izvede policija ali poklicni gasilci oziroma prvi, ki prispe na kraj dogodka,
- pri intervenciji sodelujejo pristojne javne službe in pooblašene organizacije (npr. ELME, ZVD).

Na državni ravni se za druge jedrske ali radiološke nesreče odredijo ustrezni zaščitni ukrepi glede na vrsto dogodka, okoliščine in možen razvoj dogodka.

9.2 Naloge zaščite, reševanja in pomoči

9.2.1 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

Prva pomoč obsega:

- dajanje prve pomoči poškodovanim in obolelim,
- pomoč pri dekontaminaciji poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri prevozu lažje poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri negi poškodovanih in obolelih in
- sodelovanje pri izvajanju higiensko – epidemioloških ukrepov.

Prvo pomoč ob jedrski nesreči v NEK, predvsem ob izvajanju evakuacije in sprejemu evakuiranih prebivalcev iz Posavja izvajajo enote za prvo pomoč.

Nujna medicinska pomoč

Ob nesreči v NEK ne pričakujemo večjega števila ranjenih in poškodovanih prebivalcev niti večjega števila oseb z znaki sevalne bolezni v območju ODU in območju splošne pripravljenosti.

Manjše poškodbe, do katerih bi lahko prišlo pri izvajanju ukrepov zaščite in reševanja, bi prebivalci oskrbeli v okviru osebne in vzajemne zaščite, prvo zdravstveno pomoč jim zagotavlja medicinsko osebje na terenu ali v splošnih in specialističnih bolnišnicah. Zdravstvene ustanove zagotavljajo prebivalstvu tudi psihološko pomoč.

Če bi se število poškodovanih zelo povečalo, se aktivirajo občinske ekipe CZ za prvo pomoč, zdravstvene ustanove pa začnejo delovati v skladu s sprejetimi zdravstvenimi smernicami za ravnanje ekip nujne medicinske pomoči.

Delovanje zdravstvene službe ob naravnih in drugih nesrečah je urejeno s predpisi MZ o delu zdravstvene službe ob naravnih in drugih nesrečah.

P-04/10-2	Pregled ekip PP v občinah
P-017/4	Pregled reševalnih vozil NMP v regiji
P-28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic

9.2.2 Prva veterinarska pomoč

Naloge prve veterinarske pomoči izvajajo tudi ekipe prve veterinarske pomoči v gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah, ki se ukvarjajo s farmsko vzrejo živine.

Prva veterinarska pomoč ob jedrski ali radiološki nesreči obsega:

- pomoč pri izvajanju ukrepov za zaščito živali, živil živalskega izvora, krmil in napajališč pred ionizirajočim sevanjem, ki jih je priporočilo MKGP ali VURS,
- izvajanje ukrepov za zaščito živali ob nevarnosti množičnega pojava ali množičnem pojavu živalskih bolezni,
- sodelovanje pri izvajanju dekontaminacije živine in
- sodelovanje pri odstranjevanju živalskih trupel.

P-04/10-3	Pregled ekip prve veterinarske pomoči v občinah
P-29	Pregled veterinarskih organizacij

9.2.3 Gašenje in reševanje ob požarih

Gasilske enote sodelujejo ob jedrski ali radiološki nesreči poleg gašenja tudi pri izvajanju drugih nalog zaščite in reševanja, še posebej pri prevozu pitne vode za živali, reševanju ob prometnih nesrečah in dekontaminaciji.

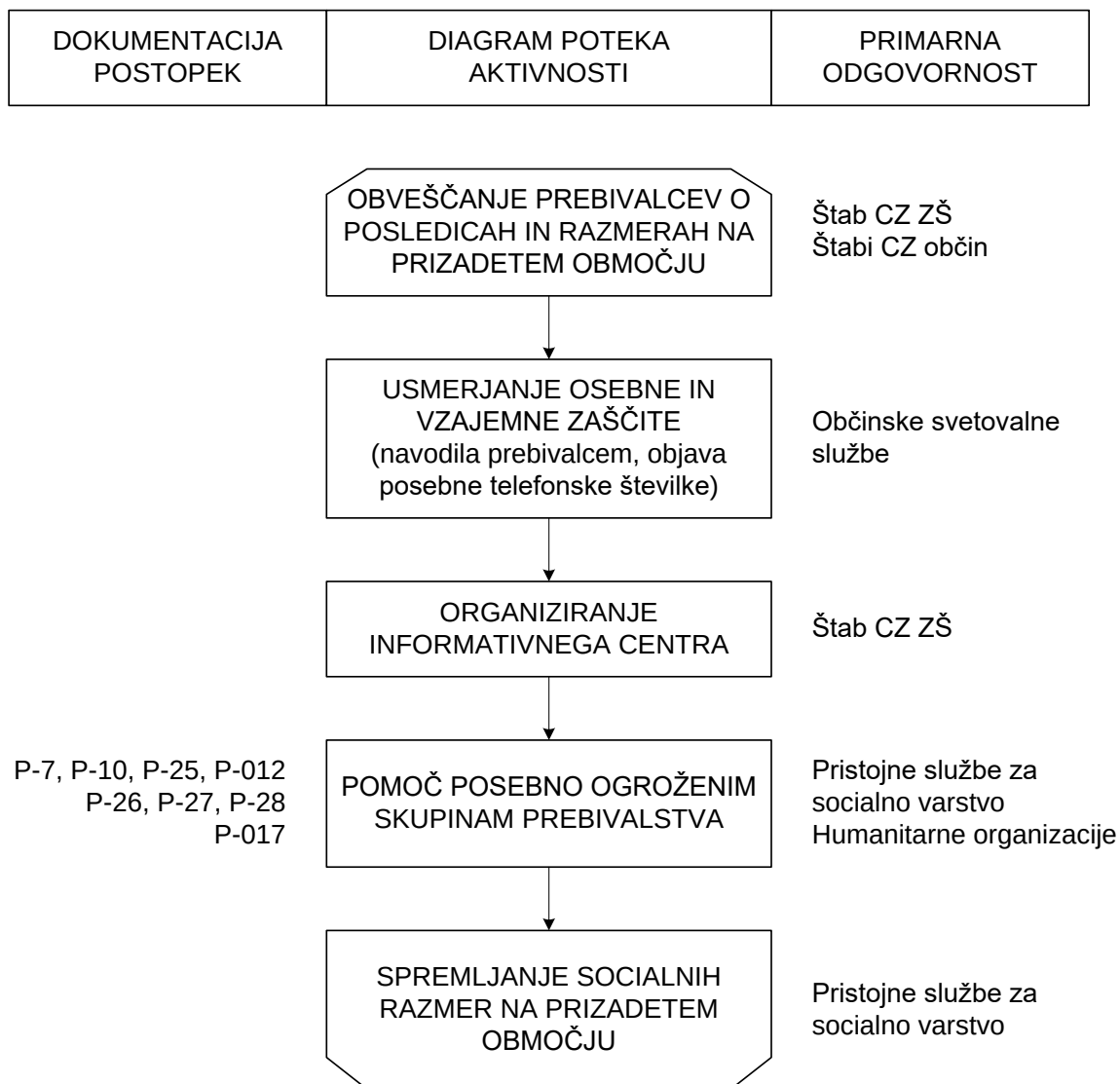
9.2.4 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje

Med jedrsko ali radiološko nesrečo je potrebno zagotoviti neoporečno (nekontaminirano) vodo in hrano ter osnovne bivalne pogoje, npr. ustrezno nastanitev v primeru evakuacije, hrano v primeru prehrabnih ukrepov, ipd.

9.3 Preklic izvajanja zaščitnih ukrepov in razglasitev prenehanja nevarnosti

Zaščitne ukrepe se prekliče glede na preseganje intervencijskih nivojev in glede na razvoj dogodka. Predlog preklica posameznih zaščitnih ukrepov poda URSJV, odredi pa poveljnik CZ RS. V regiji odredi preklic poveljnik CZ ZŠ na predlog poveljnika CZ RS.

D-20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP
------	---

10 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Slika 14: Osebna in vzajemna zaščita

Osebna in vzajemna zaščita obsegata vse aktivnosti, ki jih prebivalci začnejo izvajati takoj, ko so obveščeni o zaščitnih ukrepih ob jedrski ali radiološki nesreči.

Uporaba priročnih in standardnih sredstev za osebno zaščito ter dosledno spoštovanje navodil, ki jih po medijih sporočajo strokovni organi, lahko učinkovito zmanjšata posledice nesreče.

Da bi lahko prebivalci učinkovito izvajali ukrepe za zaščito svojega zdravja in življenja, morajo biti temeljito seznanjeni z učinki sevanja, njegovo nevarnostjo, stopnjo nevarnosti kakor tudi z vsemi možnimi in potrebnimi zaščitnimi ukrepi. Prebivalcem morajo biti vnaprej dana vsa potrebna navodila glede načina obveščanja ob nesreči, o vrsti in stopnjah nevarnosti kot tudi o potrebnih zaščitnih ukrepih in njihovem izvajanju.

V osebno in vzajemno zaščito ob jedrski ali radiološki nesreči spadajo:

- uporaba sredstev za osebno zaščito pred radioaktivnim onesnaženjem,
- zadrževanje v zaprtih prostorih,
- zaužitje tablet kalijevega jodida,
- evakuacija,

- osebna dekontaminacija,
- omejitev uporabe živil (uporaba izdelkov, ki so v zaprtih omarah, shrambah, hladilnikih) in
- omejitev na pitje vode in pijač, ki niso bile onesnažene (ustekleničene pijače).

Za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite je pristojna občina. V ta namen organizira ustrezno svetovalno službo, ki jo praviloma opravljajo prostovoljci, zlasti psihologi, sociologi, socialni delavci, zdravstveni delavci, strokovnjaki za zaščito in reševanje ter drugi.

Na prizadetem območju in na območjih nastanitve evakuiranega prebivalstva je treba službe oziroma dejavnosti raznih strokovnih in človekoljubnih organizacij, ki pomagajo prizadetim oziroma ogroženim prebivalcem, čim bolj približati območju kjer so nastanjeni ogroženi prebivalci. Pri tem imajo pomembno vlogo poverjeniki za CZ.

P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
P-10	Pregled gradbenih organizacij
P-25	Pregled človekoljubnih organizacij
P-26	Pregled centrov za socialno delo
P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P-28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
D-7/R-12	Napotek – kako ravnamo ob jedrski ali radiološki nesreči

11 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

11.1 Pomen pojmov

akcijski nivo	mejna koncentracija radionuklidov v hrani, mleku ali pitni vodi, nad katero je prepovedano uživanje
deterministični učinki	klinično ugotovljive okvare obsevanega organa, tkiva ali organizma zaradi poškodovanja celic; za nastanek posameznega determinističnega učinka so določljive vrednosti doz, pri katerih se deterministični učinek pojavi, za te vrednosti doz pa velja, da je za doze, ki jih presegajo, deterministični učinek večji, če je vrednost doze večja
dozna obremenitev	vsota vseh doz, prejetih v določenem času, zaradi notranjega in zunanjega obseva
evakuacija	začasen in organiziran umik ljudi ob izrednem dogodku z določenega območja, da se izognejo dozam, ki presegajo intervencijske nivoje
evakuacijsko sprejemališče	evakuacijsko sprejemališče je mesto sprejema evakuiranih prebivalcev
izredni dogodek	dogodek, pri katerem se zmanjša sevalna ali jedrska varnost. Zaradi stanja, ki je posledica izrednega dogodka, je treba začeti z izvajanjem ukrepov za zaščito delavcev, posameznikov iz prebivalstva ali prebivalstva, bodisi delno ali v celoti, ali za varstvo pacientov, če gre za izredni dogodek pri radiološkem posegu
izogibna doza	ocenjena vrednost razlike med dozo, ki je posledica izrednega dogodka brez izvajanja intervencijskih ukrepov in dozo zaradi izrednega dogodka ob izvajanju intervencijskih ukrepov
jodna profilaksa	zaužitje neradioaktivnega joda (tablete kalijevega jodida) pred ali takoj ob nastanku izrednega dogodka, da se zaščiti ščitnica pred obsevanjem zaradi kopičenja radioaktivnih izotopov joda v njej
mejne doze	predpisane doze, ki ne smejo biti presežene
stohastični učinki	statistično ugotovljive okvare zaradi spremenjenih lastnosti obsevanih celic, ki se lahko razmnožujejo. Stohastični učinki, kot so nastanek malignih rakov ali dednih posledic v genih, niso odvisni od doze in zanje prag nastanka ne obstaja, vendar je njihov nastanek verjetnejši pri višji dozi
nadzorna točka	nadzorna točka je mesto nadzora vstopa oziroma izstopa iz območja izvajanja zaščitnih ukrepov in mesto preverjanja kontaminacije ljudi in opreme ter izvajanje dekontaminacije
nesreča	dogodek ali vrsta dogodkov, ki jih povzročijo nenadzorovane naravne in druge sile in prizadenejo oziroma ogrozijo življenje ali zdravje ljudi, živali ter premoženje, povzročijo škodo na kulturni dediščini in okolju v takem obsegu, da je za njihov nadzor in obvladovanje potrebno uporabiti posebne ukrepe, sile in sredstva
območje načrtovanja	skupno ime za območja v določeni oddaljenosti od lokacije nesreče, na katerih se predvidi izvajanje oziroma načrtuje izvajanje zaščitnih ukrepov
obsevanost	izraz, ki se uporablja v varstvu pred ionizirajočimi sevanji za izpostavljenost sevanju (predvsem ljudi) v določenem časovnem obdobju
operativni intervencijski nivo	vrednost intervencijskega nivoja, ki se izraža z neposredno merljivo veličino, kot je hitrost doze zunanjega sevanja, površinska kontaminacija ali koncentracija radioaktivnih snovi v

	zraku, pitni vodi, živilu ali krmi. Operativni intervencijski nivoji se uporabljajo v začetni fazi izrednega dogodka za hitro odločanje o intervencijskih ukrepih
kontaminacija	onesnaženje predmetov, površin ali oseb z radioaktivnimi snovmi
used	usedanje radioaktivnih delcev iz radioaktivnega oblaka zaradi teže ali spiranja s padavinami na tla in na ostale površine
zaklanjanje	zadrževanje ljudi v zaprtih prostorih ob izrednem dogodku, da se izognejo dozam zaradi zunanje obsevanosti in vnosa; zaprti prostor je lahko zaklonišče in tudi običajna zgradba z zaprtimi okni in izklopljeno ventilacijo

11.2 Okrajšave

ARSO	Agencija RS za okolje
CORS	Center za obveščanje Republike RS
CUDV	Center za usposabljanje, delo in varstvo
CZ	Civilna zaščita
D	Dodatki
DSO	Dom starejših občanov
EH	Enota za hitre reševalne intervencije
ELME	Ekološki laboratorij z mobilno enoto
EU	Evropska unija
GEŠP	Gasilske enote širšega regijskega pomena
JRKBO SV	Bataljon za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo Slovenske vojske
KJ	Kalijev jodid
MAAE (IAEA)	Mednarodna agencija za atomsko energijo (International Atomic Energy Agency)
MEMH	Mobilna enota za meteorologijo in hidrologijo
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
MKSID	Medresorski komunikacijski sistem
MOP	Ministrstvo za okolje in prostor
MZ	Ministrstvo za zdravje
NEK	Nuklearna elektrarna Krško
NMP	Nujna medicinska pomoč
ODU	Območje dolgoročnih ukrepov
OKC PU	Operativni komunikacijski center Policijske uprave
OPU	Območje preventivnih ukrepov
OTU	Območje takojšnjih ukrepov
OZRK	Območno združenje rdečega križa
P	Priloge
PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
PGE	Poklicna gasilska enota
PP	Prva pomoč
PZP	Postavitve začasnih prebivališč
ReCO	Regijski center za obveščanje
RK	Rdeči križ
RKB	Radiološko, kemično in biološko
RKS	Rdeči križ Slovenije
RS	Republika Slovenija
SD	Semi Dupleks
SI	Simpleks
SOP	Standardni operativni postopek
SP	Sredstva iz popisa
STA	Slovenska tiskovna agencija
TR	Tehnično reševanje
UKC	Univerzitetni klinični center
URSJV	Uprava RS za jedrsko varnost
URSZR	Uprava RS za zaščito in reševanje
VDC	Varstveno delovni center
VURS	Veterinarska uprava Republike Slovenije
ZARE	Zaščita, reševanje
ZARE DMR	Digital mobil radio
ZIR	Zaščita in reševanje
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč
ZSKSS	Združenje slovenskih katoliških skavtov in skavtinj
ZŠ	Zahodna Štajerska
ZŠR	Zahodno Štajerska regija

ZTS	Zveza tabornikov Slovenije
ZVD	Zavod za varstvo pri delu
ZZV	Zavod za zdravstveno varstvo

12 SEZNAM PRILOG, SOP-ov IN DODATKOV

12.1 Skupne in posebne priloge ter SOP-i

SKUPNA PRILOGA	POSEBNA PRILOGA	VSEBINA - PODATKI	ZADOLŽENA OSEBA ZA AŽURIRANJE	IZVOD ZA ReCO	V NAČRTU ZIR
NZIR NOVE PRILOGE					
P-1		Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ	HOJNIK	DA	
P-2		Podatki o odgovornih osebah v URSZR Izpostavi Celje	HOJNIK	DA	
P-3		Pregled regijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč	HOJNIK	DA	
P-4		Podatki o regijskih organih, službah in enotah CZ	HOJNIK	DA	
P-5		Seznam regijskih zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč	HOJNIK	NE	
P-6		Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov regijskih enot za zaščito, reševanje in pomoč	NAGLIČ	NE	
P-7		Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje	HOJNIK	DA	
P-8		Pregled materialnih sredstev v regiji iz državnih rezerv za primer naravnih in drugih nesreč	NAGLIČ	NE	
P-10		Pregled gradbenih organizacij	HOJNIK	DA	
P-11		Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov	ŽELE	DA	
P-12		Pregled gasilskih enot širšega pomena s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov	ŽELE	DA	
P-13		Pregled avtomobilskih lestev v regiji za gašenje in reševanje iz visokih zgradb	ŽELE	DA	
P-14		Pregled avtomobilskih cistern v regiji za prevoz pitne vode	ŽELE	DA	
P-15		Podatki o odgovornih osebah v regiji, ki se jih obvešča o nesreči	HOJNIK	DA	
P-17		Seznam prejemnikov informativnega biltena	ŽELE	DA	
P-18		Seznam medijev, ko bodo posredovala obvestila o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov	ŽELE	DA	
P-19		Radijski imenik sistema zvez ZARE, ZARE+	ŽELE	DA	
P-20		Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce	OPREŠNIK	NE	
P-21		Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitev zasilnih prebivališč	OPREŠNIK	NE	
P-22		Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano	HOJNIK	NE	
P-23		Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih	HOJNIK	NE	
P-24		Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju	HOJNIK	DA	
P-25		Pregled človekoljubnih organizacij	HOJNIK	DA	
P-26		Pregled centrov za socialno delo	HOJNIK	DA	
P-27		Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj	HOJNIK	DA	
P-28		Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic	HOJNIK	DA	
P-29		Pregled veterinarskih organizacij	FIR	DA	
P-31		Pregled kulturne dediščine	FLIS	DA	

SKUPNA PRILOGA	POSEBNA PRILOGA	VSEBINA - PODATKI	ZADOLŽENA OSEBA ZA AŽURIRANJE	IZVOD ZA ReCO	V NAČRTU ZIR
P-32		Regijska komisija za popis ter oceno poškodovanosti objektov ob naravnih in drugih nesrečah	OPREŠNIK	NE	
P-33		Seznam članov regijske komisije za ocenjevanje škode	FIR	NE	
	P-204	Obrazec o soglasju in seznanitvi s tveganjem pri preseganju doznih omejitev	OPREŠNIK	DA	
	P-205	Podatki iz regijskega načrta ZIR ob jedrski nesreči Posavske regije o evakuaciji prebivalcev na območju preventivnih in takojšnjih ukrepov	OPREŠNIK	NE	
	P-210	Pregled služb za podporo v občinah, ki sprejemajo evakuirane prebivalce iz OPU in OTU	OPREŠNIK	NE	

SKUPNA PRILOGA	POSEBNA PRILOGA	VSEBINA - PODATKI	ZADOLŽENA OSEBA ZA AŽURIRANJE	IZVOD ZA ReCO	V NAČRTU ZIR
P-01	PODATKI O ODGOVORNIH OSEBAH (DRŽAVA–REGIJA–LOKALNE SKUPNOSTI–SOSEDNJA DRŽAVA) (MAPA ŠTEVILKA: I)				
P-01/3		Seznam odgovornih oseb občin in poveljnikov CZ občin	HOJNIK	DA	
P-02	PODATKI O PREJEMNIKIH INFORMATIVNEGA BILTENA, SREDSTVIH JAVNEGA OBVEŠČANJA V PRIMERU NARAVNIH IN DRUGIH NESREČ IN OSEBAH, KI SO ZADOLŽENE ZA STIKE Z JAVNOSTMI (MAPA ŠTEVILKA: I)				
P-02/3		Seznam oseb v regiji, zadolženih za stike z javnostmi	HOJNIK	DA	
P-04	PODATKI O SILAH IN SREDSTVIH ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE (MAPA ŠTEVILKA: III – AKTIVIRANJE IN MOBILIZACIJA)				
P-04/10-2		Pregled ekip PP v občinah	ŠPILJAK	NE	
P-04/10-3		Pregled ekip prve veterinarske pomoči v občinah	ŠPILJAK	NE	
P-010	PODATKI O ENOTAH ZA POSTAVITEV ZAČASNIH BIVALIŠČ (MAPA ŠTEVILKA: I)				
P-010/1		Seznam članov Zveze tabornikov Slovenije, vključenih v regijsko enoto za postavitve začasnih prebivališč na območju Zahodnoštajerske regije	HOJNIK	DA	
P-010/3		Seznam enot za postavitve začasnih prebivališč pri ZSKSS	HOJNIK	DA	
P-022	DRUGI PODATKI POMEMBNI ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE (MAPA ŠTEVILKA: IV)				
	P-022/7	Razdelilnik tablet kalijevega jodida iz državnih blagovnih rezerv	OPREŠNIK	NE	JEDRSKA
	P-022/9	Karta spremljanja radiacijske situacije	OPREŠNIK	NE	JEDRSKA, OB NESREČI
P-025	PODATKI O VETERINARSKIH ORGANIZACIJAH NA OBMOČJU ŽŠ REGIJE (MAPA III.)				
P-025/3-1		Seznam kontaktnih oseb UVHVVR - Območni urad Celje	FIR	DA	
P-070	NAČRTI OBVEŠČANJA IN AKTIVIRANJA (MAPA ŠTEVILKA: IV)				
P-070/5		Aktiviranje zrakoplovov SV in helikopterjev policije za izvajanje nalog ZRP - pilotski projekt	ŽELE	DA	ORIGINAL DOPIS

SKUPNA PRILOGA	POSEBNA PRILOGA	VSEBINA - PODATKI	ZADOLŽENA OSEBA ZA AŽURIRANJE	IZVOD ZA ReCO	V NAČRTU ZIR
P-072	NAVODILA (MAPA ŠTEVILKA: IV)				
P-072/1		Navodilo za uporabo radijskih zvez ZARE	ŽELE	DA	
P-072/3		Telefonska številka na kateri lahko državljani dobijo informacijo o nesreči	HOJNIK	DA	
P-080	EVIDENČNI LISTI O VZDRŽEVANJU NAČRTOV				
	P-080/3	Evidenčni list o vzdrževanju načrta ZIR ob jedrski ali radiološki nesreči	OPREŠNIK	NE	JEDRSKA

SOP	VSEBINA - PODATKI	ZADOLŽENA OSEBA ZA AŽURIRANJE	IZVOD ZA ReCO	OPOMBA
6	JEDRSKI IN DRUGI DOGODKI	ŽELE	DA	
6.1	Jedrske nesreče in druge radiacijske nevarnosti			

12.2 Skupni in posebni dodatki

SKUPNI DODATEK	POSEBNI DODATEK	DODATKI K NAČRTOM ZIR (MAPA ŠTEVILKA: VI)	Zadolžena oseba za ažuriranje	Izvod za RECO	V NAČRTU ZIR
	D-01	Kriteriji za ukrepanje ob jedrski ali radiacijski nesreči	OPREŠNIK	NE	JEDRSKA
D-04		Navodilo za organiziranje in vodenje tiskovnega središča	ŠPILJAK	NE	
	D-014	Načrt sprejema in nastanitve ogroženih oseb iz Posavske regije	OPREŠNIK	DA	JEDRSKA
	D-043	Postopki regijskega logističnega centra za postavitve regijskih zbirališč ob evakuaciji iz Posavske regije	NAGLIČ	DA	JEDRSKA

SKUPNI DODATEK	POSEBNI DODATEK	VSEBINA - PODATKI	ZADOLŽENA OSEBA ZA AŽURIRANJE	IZVOD ZA ReCO	NADOMEŠČENI DODATKI
	NZIR NOVI DODATKI				
D-1		Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrtov ZIR	FIR	NE	
<u>D-2</u>		Načrt URSZR za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ ZŠR in Štaba CZ ZŠR	MELANŠEK	DA	
D-3		Načrt organizacije in delovanja regijskega logističnega centra	NAGLIČ	NE	
	D-7/R-12	Napotek – kako ravnamo ob jedrski ali radiološki nesreči	OPREŠNIK	DA	JEDRSKA
D-13		Vzorec obrazca za povrnitev stroškov občinam ob nesreči	OPREŠNIK	DA	
D-14		Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za	OPREŠNIK	NE	

SKUPNI DODATEK	POSEBNI DODATEK	VSEBINA - PODATKI	ZADOLŽENA OSEBA ZA AŽURIRANJE	IZVOD ZA ReCO	NADOMEŠČENI DODATKI
		ZRP			
D-17		Vzorec prošnje za mednarodno/državno pomoč	OPREŠNIK	NE	
D-19		Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči	OPREŠNIK	NE	
D-20		Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP	OPREŠNIK	NE	
D-21		Topografska karta	FIR	NE	
D-22/R-2		Načrt dejavnosti PU Celje ob naravnih in drugih nesrečah	OPREŠNIK	NE	
D-22/R-7		Načrt dejavnosti SV	OPREŠNIK	NE	
	D-203	Navodilo za vodenje intervencij ob radioloških nesrečah	OPREŠNIK	NE	
	D-205	Pravilnik o uporabi tablet kalijevega jodida	OPREŠNIK		
	D-206	Načrt razdelitve tablet kalijevega jodida ob jedrski ali radiološki nesreči	OPREŠNIK	NE	
	D-207	Navodilo za delovanje evakuacijskega sprejemališča	OPREŠNIK	NE	
	D-207/1	Evidenčni list Navodilu za delovanje evakuacijskega sprejemališča	OPREŠNIK	NE	
	D-208	Usmeritve za začasno namestitev, standard namestitve in oskrba evakuiranih	OPREŠNIK	NE	
	D-210	Navodilo za izvajanje dekontaminacije	OPREŠNIK	NE	
	D-211	Navodilo za dekontaminacijske postaje	OPREŠNIK	NE	
	D-212	Ukrepi po prenehanju izrednega dogodka	OPREŠNIK	NE	
	D-213	Organizacija osebne dozimetrije	OPREŠNIK	DA	